

SPRAWOZDANIE

ZA ROK 2023

Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W BYTOWIE

Bytów, marzec 2024 r

Spis

1.	ZAKRES DZIAŁANIA OŚRODKA	7
2.	STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA ORAZ ZATRUDNIENIE W OŚRODKU	15
3.	CHARAKTERYSTYKA KLIENTÓW OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ ...	19
4.	ŚWIADCZENIA Z OBSZARU POMOCY SPOŁECZNEJ	23
4.1	Kryterium dochodowe	23
4.2	Zasiłki stałe	23
4.3	Zasiłki okresowe	23
4.4	Zasiłki celowe	24
4.5	Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu”	24
4.6	Usługi opiekuńcze	26
4.7	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	26
4.8	Domy pomocy społecznej	27
4.9	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	27
4.10	Ośrodki wsparcia dla osób bezdomnych	27
4.11	Praca socjalna	29
4.12	Pomoc prawna	32
4.13	Pomoc psychologiczna	32
4.14	Pieczą zastępczą	33
4.15	Przemoc w rodzinie	33
4.16	Dodatkowe działania realizowane w 2023 r. przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie	36
5.	PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE	43
6.	SPRAWOWANIE FUNKCJI OPIEKUNA PRAWNEGO	45
7.	WYNAGRODZENIE DLA KURATORA OSOBY CZĘŚCIOWO UBEZWŁASNOWIONEJ	47
8.	REALIZACJA PROJEKTÓW, PROGRAMÓW I COROCZNYCH IMPREZ	49
8.1	Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”	49
8.2	Program „Opieka wytchnieniowa”	50
8.3	Program „Korpus Wsparcia Seniorów”	52
8.4	Projekty socjalne.	53
8.5	Projekt „Rodzina bez przemocy – wsparcie rodzin zagrożonych i doznających przemocy. Edycja II”	54
8.6	Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020	57
8.7	„Senio-RITA - Rehabilitacja, Integracja, Teleopieka i Asystentura dla seniorów, niepełnosprawnych, przewlekle chorych oraz ich opiekunów w powiecie bytowskim”	58
8.8	„Dzienny Dom „Senior+”	64
8.9	Prowadzenie Ogrzewalni dla osób bezdomnych	65
9.	REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ALIMENTACYJNYCH I WYCHOWAWCZYCH	67

9.1	Świadczenia rodzinne	67
9.2	Zasiłek rodzinny	68
9.3	Zasiłek pielęgnacyjny	69
9.4	Świadczenie pielęgnacyjne	69
9.5	Specjalny zasiłek opiekuńczy	70
9.6	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	70
9.7	Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne	71
9.8	Świadczenie rodzicielskie.....	72
9.9	Zasiłek dla opiekuna	72
9.10	Świadczenie wychowawcze.....	72
9.11	Świadczenie „Za życiem”	72
9.12	Fundusz alimentacyjny i postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych	73
9.13	Program „Czyste Powietrze” - wydanie zaświadczeń	75
9.14	Dodatek gazowy – refundacja podatku VAT	76
10.	REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY MATERIALNEJ DLA UCZNIÓW	77
10.1	Stypendium szkolne.....	77
10.2.	Zasiłek szkolny	78
11.	FUNDUSZ POMOCY	79
12.	REALIZACJA WYDATKÓW I DOCHODÓW OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	85
13.	POTRZEBY I ZAŁOŻENIA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ NA ROK 2024	91
14.	POTRZEBY I ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE BYTÓW NA ROK 2024	93

Spis tabel

Tabela nr 1.	Zatrudnienie na umowę o pracę w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bytowie na dzień 31.12.2023 r.....	16
Tabela nr 2.	Zatrudnienie osób na umowę zlecenie w okresie od dnia 01.01.2023 r. do dnia 31.12.2023 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bytowie.	16
Tabela nr 3.	Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w 2023 r.	19
Tabela nr 4.	Typy rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie w 2023 r.	20
Tabela nr 5.	Zestawienie głównych przyczyn udzielania pomocy społecznej za lata 2022 – 2023.....	20
Tabela nr 6.	Zestawienie wydatków zasiłków stałych w 2023 r.....	23
Tabela nr 7.	Liczba osób objętych pomocą rzeczową i finansową w ramach Programu.	25
Tabela nr 8.	Formy pomocy przyznanej w ramach Programu Rządowego „Posiłek w szkole i w domu”.....	25

Tabela nr 9. Wybrane świadczenia niepieniężne realizowane przez Ośrodek w 2023 roku.....	28
Tabela nr 10. Ilość sporządzonych „Niebieskich Kart – A” przez poszczególne podmioty w latach 2020-2023.	35
Tabela nr 11. Zestawienie kosztów realizacji programu	50
Tabela nr 12. Zestawienie kosztów realizacji programu	51
Tabela nr 13. Zestawienie kosztów realizacji programu	52
Tabela nr 14. Zestawienie kosztów realizacji projektu.....	53
Tabela nr 15. Zestawienie kosztów realizacji projektu.....	54
Tabela nr 16. Zestawienie kosztów realizacji projektu.....	56
Tabela nr 17. Zestawienie kosztów realizacji projektu.....	64
Tabela nr 18. Zestawienie kosztów realizacji zadania.....	65
Tabela nr 19. Kwoty świadczeń rodzinnych i dodatków do zasiłków.....	67
Tabela nr 20. Kwoty zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków	69
Tabela nr 21. Wydatki poniesione w latach 2021 – 2023 na wypłatę świadczeń rodzinnych oraz ilość wypłaconych świadczeń.	70
Tabela nr 22. Wydatki poniesione na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne w latach 2021-2023	71
Tabela nr 23. Zestawienie ilości przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2021-2023	73
Tabela nr 24. Wydatki i dochody funduszu alimentacyjnego – zadania zlecone w latach 2021-2023	73
Tabela nr 25. Działania podejmowane przez MOPS wobec dłużników alimentacyjnych	74
Tabela nr 26. Wysokość stypendium szkolnego w 2023 roku	78
Tabela nr 27. Zestawienie ilości świadczeń za 2021 - 2023.....	78
Tabela nr 28. Wydatki związane z realizacją zadania za lata 2022 i 2023	78
Tabela nr 29. Fundusz Pomocy formy wsparcia.....	81
Tabela nr 30. Świadczenia rodzinne na rzecz obywateli Ukrainy	82
Tabela nr 31. Źródła finansowania MOPS	85
Tabela nr 32. Środki finansowe na realizację zadań zleconych w 2023 roku	86
Tabela nr 33. Środki finansowe na realizację zadań ze środków własnych i dotacji celowej w 2023 roku.....	86
Tabela nr 34. Inne środki finansowe w 2023 roku	87
Tabela nr 35. Inne środki finansowe w 2023 roku	88
Tabela nr 36. Inne środki finansowe w 2023 roku	88
Tabela nr 37. Inne środki finansowe w 2023 roku	88
Tabela nr 38. Inne środki finansowe w 2023 roku	88

Tabela nr 39. Struktura dochodów w MOPS w roku 2023	89
---	----

Spis wykresów

Wykres numer 1. Procentowy udział osób objętych wsparciem pomocy społecznej do ogółu liczby mieszkańców Gminy	19
Wykres numer 2: Źródła finansowania wydatków MOPS w roku 2023r.	85

Spis zdjęć

Zdjęcie nr 1. Spotkanie wolontariuszy w MOPS w Bytowie.....	12
Zdjęcie nr 2 i 3. Piknik w dniu 05.07.2023	62
Zdjęcie nr 4. Pomorskie Sztormy 2023.....	64

1. ZAKRES DZIAŁANIA OŚRODKA

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie jest samodzielną jednostką samorządową, powołaną uchwałą Nr XII/53/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Bytowie z dnia 29 marca 1990 r., który swoją obecną nazwę zawdzięcza uchwale Nr XVII/133/1996 Rady Miejskiej w Bytowie z dnia 26 kwietnia 1996 r. Na przestrzeni lat zakres działań Ośrodka systematycznie wzrasta. MOPS działalność prowadzi w oparciu o statut oraz regulamin organizacyjny.

Ośrodek w 2023 r. wykonywał zadania, w zakresie:

1. pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (*Dz. U. 2023 r. poz. 901 z późn.zm.*). Ośrodek realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie z uwzględnieniem podziału na następujące typy:
  - a. zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym
  - b. zadania własne gminy
  - c. zadania zlecone z zakresu administracji rządowej,
2. świadczeń rodzinnych – zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (*Dz. U. z 2023 r. poz.390 z późn. zm.*)
3. świadczeń wychowawczych – zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (*Dz. U. z 2023 r. poz. 810 z późn. zm.*)
4. świadczeń z funduszu alimentacyjnego – zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (*Dz. U. z 2023 r. poz. 1993 z późn. zm.*)
5. przeciwdziałania przemocy domowej – zadanie własne, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (*Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.*)
6. wsparcia rodziny – zadanie własne, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (*Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.*),
7. wsparcia materialnego uczniów – zadanie własne, zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (*Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 z późn.zm.*)
8. wsparcia kobiet w ciąży i macierzyństwa – zadanie zlecone, zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (*Dz. U. z 2023 r. poz. 1923 t.j*)

9. wsparcia dla obywateli Ukrainy – zadanie finansowane z Funduszu Pomocy zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (*Dz. U. z 2024 poz. 167 z późn. zm.*)
10. ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (*Dz. U. z 2023 r. poz. 57t.j*) – zadania powierzone na podstawie:
- Zarządzenia Nr 245/2012 Burmistrza Bytowa z dnia 27 listopada 2012 r. w sprawie funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy w Bytowie
  - Zarządzenia Nr 246/2012 z dnia 27 listopada 2012 r. w sprawie świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynikającymi ze szczególnego rodzaju schorzenia – autyzmu
  - Zarządzenia Nr 47/2016 Burmistrza Bytowa z dnia 22 lutego 2016 r. w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym ze zm.
  - Zarządzenia Nr 92/2020 Burmistrza Bytowa z dnia 27 maja 2020 r. w sprawie realizacji zadania w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 Edycja 2020, Moduł I Utworzenie i Wyposażenie Dziennego Domu „Senior+” oraz prowadzenie Dziennego Domu „Senior+” w Bytowie przy ul. Miłej 26 oraz zmieniającego Zarządzenia Nr 53/2021 Burmistrza Bytowa z dnia 2 marca 2021 r.
  - Zarządzenia Nr 167/2020 Burmistrza Bytowa z dnia 17 września 2020 r. w sprawie prowadzenia Ogrzewalni dla osób bezdomnych w gminie Bytów
11. realizacji projektu „Senio-RITA – Rehabilitacja, Integracja, Teleopieka i Asystentura dla seniorów, niepełnosprawnych, przewlekle chorych oraz ich opiekunów w powiecie bytowskim” w ramach Działania 6.2. Usługi Społeczne Regionalnego, Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020
12. realizacji projektu pn. „Rodzina bez przemocy – wsparcie rodzin zagrożonych i doznających przemocy” dofinansowanego w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” edycja 2023. Zadanie powierzone na podstawie Zarządzenia Nr 206/2023 Burmistrza Bytowa z dnia 28.08.2023r. w sprawie realizacji zadania publicznego realizowanego w ramach w/w Programu Ośłonowego
13. realizacji rządowego programu priorytetowego „Czyste Powietrze”
14. prowadzenia postępowań w sprawie dodatku gazowego
15. realizacji Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” edycja 2023

16. realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa” edycja 2023, zgodnie z Zarządzeniem Nr 37/2023 Burmistrza Bytowa z dnia 7 lutego 2023r. w sprawie realizacji programu „Opieka Wytchnieniowa” na 2023 r.
17. realizacji Programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – zgodnie z Zarządzeniem Nr 27/2023 Burmistrza Bytowa z dnia 20 stycznia 2023r. w sprawie realizacji programu „Asystent Osobisty Osoby niepełnosprawnej” na 2023 r.
18. realizacji innych zadań na podstawie zawartych umów, porozumień oraz innych ustaw.

Do zadań Ośrodka realizującego politykę społeczną gminy w szczególności należy:

- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin, ich integrację ze środowiskiem poprzez realizację pracy socjalnej, poradnictwa, asystenturę: rodzin, osób niepełnosprawnych, wspieranie opiekunów, osób zależnych.
- realizacja świadczeń pomocy społecznej, w tym pomoc obywatelom Ukrainy,
- rozwój niezbędnej infrastruktury społecznej,
- udzielanie pomocy w formie świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego,
- prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- udzielanie pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych,
- udzielanie wsparcia kobietom w ciąży i ich rodzinom,
- prowadzenie postępowań w sprawach programu „Czyste powietrze”,
- organizacja prac społecznie użytecznych powierzona zgodnie z Zarządzeniem nr 117/2020 Burmistrza Bytowa z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie wyznaczenia jednostki organizacyjnej właściwej do organizowania prac społecznie użytecznych,
- obsługa techniczno-organizacyjna Zespołu Interdyscyplinarnego podejmującego działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Przy realizacji powyższych zadań Ośrodek współpracował z instytucjami i organizacjami społecznymi, m.in. z: Centrum Integracji Społecznej, Komendą Powiatową Policji, Sądem Rodzinnym, placówkami oświatowymi, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, placówkami ochrony zdrowia, Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Fundacją „Sprawni Inaczej”, Zespołem Parafialnym

CARITAS przy Parafii Św. Katarzyny Aleksandryjskiej i Św. Jana Chrzciciela w Bytowie, Fundacją PARASOL oraz Stowarzyszeniem JP II.

MOPS w Bytowie realizował zadania zawarte w regulaminie organizacyjnym mające na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania Ośrodka, a w szczególności:

- dbano o racjonalne gospodarowanie posiadanym budżetem w związku z realizacją zadań Ośrodka,
- zabezpieczano funkcjonowanie Ośrodka poprzez zakup niezbędnego asortymentu biurowego, zgodnie z posiadanymi możliwościami finansowymi w oparciu o plan finansowy MOPS,
- prowadzono nadzór administracyjny nad: budynkiem biurowym MOPS, pomieszczeniami Dziennego Domu „Senior+” oraz Ogrzewalnią dla osób bezdomnych.
- wykonywano przegląd stanu technicznego budynku MOPS, Dziennego Domu „Senior+” oraz Ogrzewalni - wynikający z ustawy Prawo budowlane,
- przedłużono umowę dot. wykonywania realizacji zadań inspektora ochrony danych osobowych, który sprawuje nadzór nad prawidłowym przestrzeganiem przepisów dot. ochrony danych osobowych – RODO,
- zawarto umowę dotyczącą sprzedaży artykułów spożywczych dla podopiecznych MOPS,
- w marcu dwie osoby z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Usługowych w Bytowie odbyły w MOPS praktyki o naukę zawodu - technik ekonomista,
- w listopadzie 2023 r. przeprowadzono procedurę postępowania zgodnie z ustawą prawo zamówień publicznych (Dz.U. 2023 poz. 1605 ze zm.) na zadanie pn. Przygotowywanie, podawanie i wydawanie gorących posiłków na rzecz klientów MOPS w Bytowie,
- zawarto porozumienia z 6 szkołami z terenu gminy Bytów oraz umowy: ze Szkołą Podstawową w Pólcźnie, Zespołem Placówek Oświatowych w Ustce, SOSW w Bytowie, Zespołem Szkół w Borzytuchomiu, Szkołą Podstawową w Ugoszczy oraz z 9 przedszkolami: Niepublicznym przedszkolem „SŁONECZNE STACYJKOWO”, Atelier Niepublicznym Przedszkolem SMYKI, Przedszkolem Językowym FOR KIDS, Przedszkolem numer 1, Przedszkolem numer 2, Niepublicznym przedszkolem BOLEK I LOLEK, Niepublicznym Przedszkolem „ŚWIĘTEGO FILIPA”, Niepublicznym Przedszkolem i Żłobkiem „Przyjaciele Myszki Miki”, Przedszkolem Niepublicznym „MIŚ PUCHATEK” dot. przekazania środków finansowych na przygotowanie posiłków i udostępnienie ich do spożycia uczniom oraz dzieciom w związku z realizacją wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 oraz

dla dzieci obywateli Ukrainy uprawnionych do korzystania z pomocy na podstawie oświadczenia o przyznaniu pomocy w formie posiłku na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,

- zawarto umowę dotyczącą przeprowadzania konsultacji psychologicznych dla rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny i Zespołu specjalistycznego ds. wsparcia rodziny i przeciwdziałania przemocy,
- w dniu 4 kwietnia 2023 r. podpisano porozumienie, natomiast w dniu 4 października 2023 r. podpisano umowę między Powiatowym Urzędem Pracy w Bytowie a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Bytowie o wspólnej realizacji projektu pilotażowego pod nazwą „Inkubator kariery” realizowanego ramach naboru na projekty pilotażowe pod nazwą „Czas na Młodych - punkty doradztwa dla młodzieży” finansowanego ze środków rezerwy Funduszu Pracy. Założenia projektu o współpracy polegają głównie na: rekrutacji uczestników projektu w wieku 19-29 lat z obszaru miasta i gminy Bytów, udzielanie uczestnikom projektu informacji w zakresie możliwych form pomocy społecznej, promocji projektu pilotażowego, w tym punktu doradztwa dla młodzieży. Termin realizacji projektu 01.08.2023-31.12.2024,
- w dniu 27 października 2023 r. podpisano umowę o współpracy w ramach realizacji Projektu „ASsIST-Asystujący spersonalizowany inteligentny system teleopieki”. Celem projektu jest opracowanie i wdrożenie inteligentnego systemu opieki zdalnej wspierającej samodzielność i zdrowy styl życia. Integralnym elementem platformy ASsIST jest opaska bezpieczeństwa z czujnikami bezinwazyjnie mierzącymi podstawowe parametry życiowe uzupełniona o inteligentne algorytmy analizy i wizualizacji danych, pozwalająca na zdalne monitorowanie użytkowników z minimalnym udziałem Centrum Teleopieki. Rozwiązanie dedykowane jest osobom o specjalnych potrzebach, w szczególności seniorom, osobom niesamodzielnym lub o podwyższonym ryzyku chorób cywilizacyjnych. Projekt będzie obowiązywał do dnia 30.04.2024r. aktualnie w projekcie bierze udział 20 osób.
- w dniach 2 – 20.11.2023 r. Zarządzeniem Burmistrza nr 249/2023 z dnia 2.11.2023 r. przeprowadzono konsultacje społeczne dotyczące Programu Wspierania Rodziny w Gminie Bytów na lata 2024-2026 który został przyjęty Uchwałą Nr LXVII/601/2023 Rady Miejskiej w Bytowie z dnia 20 grudnia 2023 r.

- aktywny udział MOPS w IV Pomorskim Tygodniu Białej Wstążki, poprzez przypięcie w dniach 1-7 grudnia 2023 r. białej wstążki oraz o opublikowanie wykonanego zdjęcia poprzez przesłanie na adres Fundacji „Wschodzące Słońce”,
- w dniu 5.12.2023 r. w ramach Międzynarodowego Dnia Wolontariusza MOPS wraz z burmistrzem Bytowa zorganizował spotkanie wolontariuszy wspierających działanie Ośrodka, podczas którego podziękowano grupie bytowiaków: 6 młodym wolontariuszom i 4 dorosłym. Ich zaangażowanie, wrażliwość, bezinteresowność i poświęcenie na rzecz drugiego człowieka są warte naśladowania i stanowią podstawę do budowania społeczeństwa obywatelskiego.

Zdjęcie nr 1. Spotkanie wolontariuszy w MOPS w Bytowie.

- skierowano 15 dzieci na kolonie letnie, zorganizowane przez Pomorskie Kuratorium Oświaty,
  - przeprowadzono procedurę konkursową wyłonienia wykonawców na realizację zadań publicznych Gminy Bytów:
- 1) *Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynikającymi ze szczególnego rodzaju schorzenia ze spektrum autyzmu*”, w okresie od dnia 01.08.2023 r. – 31.12.2023 r.

- 2) „Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynikającymi ze szczególnego rodzaju schorzenia ze spektrum autyzmu”, w okresie od dnia 01.01.2024 r. - 31.12.2024 r.
- 3) „Prowadzenie dystrybucji żywności i działań o charakterze włączenia społecznego” w okresie od dnia 20.06.2023 r. do dnia 31.07.2023 r., tzw. mały grant zgodnie z art. 19 a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 4) „Prowadzenie ośrodka wsparcia Dziennego Domu „Senior+” w Bytowie w okresie od dnia 01.01.2023 r. do dnia 31.12.2023 r.”
- 5) „Prowadzenie ogrzewalni dla osób bezdomnych” w okresie od dnia 01.01.2023r. do dnia 31.12.2023 r.

– dokonano rozliczenia i przekazania sprawozdań dotyczących realizacji zadań publicznych Gminy Bytów.:

- 1) przekazano w dniu 17.03.2023 r. sprawozdanie końcowe z wykonania zadania pod nazwą „Prowadzenie ogrzewalni dla osób bezdomnych w okresie od dnia 01.01.2021 r. do dnia 31.12.2022 r.” za rok 2022 r.
  - 2) przekazano w dniu 28.08.2023 r. sprawozdanie końcowe z wykonania zadania pod nazwą „Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynikającymi ze szczególnego rodzaju schorzenia ze spektrum autyzmu” za okres od 01.01.2023 r. do 31.07.2023 r.
  - 3) przekazano w dniu 24.01.2023 r. sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego pod nazwą „Prowadzenie dystrybucji żywności i działań o charakterze włączenia społecznego” realizowanego w okresie od dnia 01.08.2022 r. do dnia 30.11.2022 r.
  - 4) przekazano w dniu 17.03.2023 r. sprawozdanie końcowe dot. zadania publicznego pod nazwą „Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi” za 2022 r.
  - 5) przekazano w dniu 17.03.2023 r. sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego pod nazwą „Prowadzenie ośrodka wsparcia Dziennego Domu Senior+” w Bytowie za 2022 r.
  - 6) przekazano w dniu 25.08.2023r. sprawozdanie częściowe dot. zadania publicznego pod nazwą „Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi” za okres do 01.01.2023 r. do 30.06.2023 r.
- dokonano rozliczenia i przekazania do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku sprawozdania dot. realizacji zadań publicznych:

- 1) przekazano w dniu 25.01.2023 r. sprawozdanie z wykonania zadania publicznego Moduł II – Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+” na lata 2021-2025, edycja 2022.

2. STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA ORAZ ZATRUDNIENIE W OŚRODKU

W 2023 roku struktura organizacyjna Ośrodka przedstawiała się następująco:

- 1. Dyrektor**
- 2. Zastępca Dyrektora**
- 3. Dział Finansowy**
- 4. Dział Świadczeń Rodzinnych**
  - a) Fundusz Alimentacyjny
  - b) Świadczenia Rodzinne
  - c) Świadczenia Wychowawcze
  - d) Zasiłki dla Opiekunów
  - e) Świadczenie „Za życiem”
- 5. Dział Pomocy Środowiskowej i Usług**
  - a) Zespół specjalistyczny ds. pierwszego kontaktu i świadczeń
  - b) Zespół specjalistyczny ds. bezdomności
  - c) Zespół specjalistyczny ds. pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym
  - d) Zespół specjalistyczny ds. wsparcia rodziny i przeciwdziałania przemocy
  - e) Zespół ds. asysty rodzinnej
  - f) Zespół ds. realizacji świadczeń
- 6. Dział Organizacyjny**
- 7. Samodzielne stanowiska**
  - a) Prawnik
  - b) Aspirant pracy socjalnej/Specialista Usług Społecznych

Tabela nr 1.

Zatrudnienie na umowę o pracę w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bytowie na dzień 31.12.2023 r.

Wyszczególnienie	Liczba etatów	Liczba osób
Dział Pomocy Środowiskowej i Usług	13	13
Dział Świadczeń Rodzinnych	5	5
Dział Organizacyjny	7	7
Dział Finansowy	3	3
Prawnik – konsultant	0,25	1
Dyrektor, Z-ca Dyrektora	2	2
Razem	30,25	31

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Tabela nr 2.

Zatrudnienie osób na umowę zlecenie w okresie od dnia 01.01.2023 r. do dnia 31.12.2023 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bytowie.

Wyszczególnienie	Liczba osób
Świadczenie usług psychologicznych dla mieszkańców gminy Bytów	1
Świadczenie usług Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej	30
Świadczenie usługi w formie opieki wytchnieniowej	10
Świadczenie usług sąsiedzkich w ramach projektu socjalnego	7
Świadczenie usług psychologicznych dla obywateli Ukrainy	1
Świadczenie usług psychologicznych dla rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	1
Świadczenie usług asystenckich w projekcie „Senio-RITA”	12
Świadczenie usług sąsiedzkich w projekcie „Senio-RITA”	17
Świadczenie usług Asystenta Rodziny	2
Prowadzenie grupy wsparcia (w okresie od 18.01.2023 r. do 7.09.2023 r.)	1
Zadania realizowane w ramach projektu pod tytułem „Rodzina bez przemocy – wsparcie rodzin zagrożonych i doznających przemocy” w ramach	

<p>Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” edycja 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Prowadzenie Grupy wsparcia ➤ Prowadzenie warsztatów „Mam tę moc” ➤ Prowadzenie warsztatów „BEZ KLAPSA” ➤ Prowadzenie konsultacji psychologicznych z wykorzystaniem metody „Kids Skills-Dam radę” ➤ Prowadzenie konsultacji pedagogicznych z elementami terapii pedagogicznej ➤ Prowadzenie warsztatów kreatywnych – sportowych dla dzieci ➤ Prowadzenie warsztatów kreatywnych – kulinarnych – dla dzieci ➤ Prowadzenie warsztatów kreatywnych – manualnych dla dzieci 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
Sprzątanie pomieszczeń MOPS	2
RAZEM	93

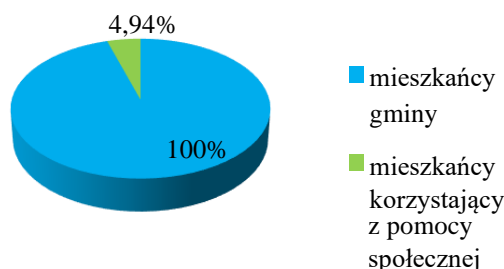
Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

3. CHARAKTERYSTYKA KLIENTÓW OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. w Gminie Bytów zamieszkiwało 23.767 mieszkańców. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie sprawozdawczym udzielił wsparcia 487 rodzinom, tj. 1.175 osobom w rodzinie, co stanowi 4,94 % mieszkańców Gminy Bytów. W liczbie tej nie ma rodzin otrzymujących świadczenia rodzinne i alimentacyjne oraz pomoc materialną dla uczniów, które mimo iż są wypłacane przez Ośrodek Pomocy Społecznej, nie są świadczeniami z pomocy społecznej, oraz rodzin i osób ze statusem UKR, którym udzielono wsparcia zgodnie z *ustawą z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa*. Uchodźcom z kraju ogarniętego wojną poświęcono oddzielny rozdział nr 11 niniejszego sprawozdania.

Krąg osób korzystających z różnorodnych form wsparcia jest szeroki i odzwierciedla aktualne problemy lokalnej społeczności związane z zatrudnieniem, sytuacją zdrowotną i zabezpieczeniem społecznym.

Wykres numer 1. Procentowy udział osób objętych wsparciem pomocy społecznej do ogółu liczby mieszkańców Gminy

Tabela nr 3.

Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w 2023 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych	721	450	1103
w tym:			
Świadczenia pieniężne	393	383	855
Świadczenia niepieniężne	399	229	740
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	24	23	71

Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	706	436	1059
Pomoc udzielana wyłącznie w postaci pracy socjalnej	X	37	72

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Wśród typów rodzin objętych pomocą społeczną największą grupę stanowią jednoosobowe gospodarstwa domowe.

Tabela nr 4.

Typy rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie w 2023 r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	487	1175
z tego:		
o liczbie osób 1	249	249
o liczbie osób 2	60	120
o liczbie osób 3	46	138
o liczbie osób 4	52	208
o liczbie osób 5	46	230
o liczbie osób 6 i więcej	34	204
Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny z dziećmi	182	792
Rodziny niepełne	73	245
Rodziny emerytów i rencistów	87	143

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

3.1 Powody udzielania pomocy społecznej

Główne powody udzielania pomocy społecznej to przede wszystkim ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba.

Tabela nr 5.

Zestawienie głównych przyczyn udzielania pomocy społecznej za lata 2022 – 2023

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
	2022	2023	2022	2023
Ubóstwo	299	288	665	641
Sieroctwo	0	0	0	0

Bezrobocie	170	202	426	522
Długotrwała lub ciężka choroba	257	280	516	573
Niepełnosprawność	207	232	418	483
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	110	113	432	466
Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	62	91	338	481
Alkoholizm	90	86	120	123
Przemoc w rodzinie	11	14	43	49
Narkomania	4	6	4	6
Bezdomność	36	29	37	30
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	22	11	24	13
Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	3	1	15	4

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

4. ŚWIADCZENIA Z OBSZARU POMOCY SPOŁECZNEJ

4.1 Kryterium dochodowe

Prawo do świadczeń pieniężnych w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. przysługiwało:

- dla osoby samotnie gospodarującej, której dochód nie przekraczał kwoty 776,00 zł, zwanej dalej „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”,
- dla osoby w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekraczał kwoty 600,00 zł, zwanej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”.

Osoby i rodziny, których dochód przekraczał kryterium dochodowe, ale nie przekraczał 200% kryterium dochodowego korzystały z wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

4.2 Zasiłki stałe

Jest to świadczenie przysługujące osobie całkowicie niezdolnej do pracy z tytułu wieku lub niepełnosprawności. W 2023 r. z zasiłków stałych skorzystały 93 osoby na łączną kwotę **522.891,40 zł.**

Tabela nr 6.
Zestawienie wydatków zasiłków stałych w 2023 r.

Lp.	Formy pomocy	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
1.	Zasiłki stałe – dotacje celowe, w tym:	93	911	522.891,40
2.	osoby samotnie gospodarujące	78	798	470.696,40
	osoby pozostające w rodzinie	15	113	52.195,00

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

4.3 Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przysługuje, w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

W roku 2023 zasiłek okresowy przyznano decyzją 192 osobom. Z tej formy pomocy skorzystało 191 rodzin liczących 400 osób. Głównymi powodami do przyznania decyzji o zasiłku okresowym było przede wszystkim: bezrobocie – 283 osoby, długotrwała choroba – 24 osoby, niepełnosprawność – 62 osoby, inne – 163 osoby.

Na wypłatę zasiłków okresowych przeznaczono kwotę: **375 145,94 zł**, w tym: 369 339,22 zł (dotacja celowa), 5 806,72 zł (środki samorządowe).

4.4 Zasiłki celowe

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby życiowej może być przyznany zasiłek celowy, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw, a także kosztów pogrzebu. Zasiłek celowy może być również przyznany osobie/rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie/rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby/rodziny. W 2023 r. z pomocy w formie zasiłku celowego skorzystało 86 rodzin, ze specjalnego zasiłku celowego – 33 rodziny, z pomocy w formie bonu towarowego – 1 rodzina, z zasiłku celowego z tytułu zdarzenia losowego – 1 rodzina.

Ogółem na wypłatę świadczeń celowych wydatkowano kwotę 48 948,08 zł, w tym na:

- zasiłki celowe: 29 100,48 zł
- specjalne zasiłki celowe: 16 447,60 zł
- bony towarowe: 400,00 zł
- zdarzenie losowe: 3 000,00 zł.

4.5 Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu”

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 14 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej dożywianie jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym.

W celu wsparcia gmin w wypełnianiu zadań własnych w zakresie dożywiania ustanowiono wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Adresatami pomocy są dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej oraz osoby starsze, chore i niepełnosprawne. Program przewiduje finansowanie dożywiania ww. osób, u których dochód nie przekracza odpowiednio 200 % kryterium dochodowego na osobę w rodzinie wg kryterium przyjętego w ustawie o pomocy społecznej tj. kwoty 1 200,00 zł oraz dla osoby samotnej kwoty 1 552,00 zł.

Roczny koszt realizacji programu w 2023 roku wyniósł 972 000,00 zł. Źródłem finansowania była dotacja celowa z budżetu państwa w wysokości 672 000,00 zł oraz środki własne w wysokości 300 000,00 zł (odpowiednio 66,67 i 33,33 % wartości programu).

Tabela nr 7.**Liczba osób objętych pomocą rzeczową i finansową w ramach Programu.**

Wyszczególnienie	Osoby ogółem	Dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej	Pozostałe osoby
Liczba osób objętych programem ogółem	832	175	243	435
w tym:				
Liczba osób korzystających z posiłku	340	114	187	51
Liczba posiłków	41.607	13.419	20.281	7.907
Liczba osób korzystających z zasiłku celowego	705	136	164	405

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Program realizowany był w formie przyznania:

- gorącego posiłku w 16 placówkach oświatowych (6 szkół podstawowych, 9 przedszkoli oraz SOSW). Finansowanie dożywiania dzieci w szkołach obejmowało również szkoły spoza naszej gminy (gmina Borzytuchom, gmina Studzienice, gmina Ustka) dla uczniów zamieszkałych na naszym terenie. Koszt jednego posiłku wynosił dla osoby dorosłej 16,43 zł, dla dzieci w zależności od formy posiłku, zgodnie z ustaleniami pomiędzy jednostkami (umowy i porozumienia) – 9,80 zł.
- zasiłku celowego w formie pieniężnej (705 osób w rodzinach) lub świadczenia rzeczowego – w formie bonu żywnościowego (23 osoby w rodzinach).

Tabela nr 8.**Formy pomocy przyznanej w ramach Programu Rządowego „Posiłek w szkole i w domu”.**

Lp.	Formy pomocy	Liczba osób	Liczba rodzin	Kwota świadczenia	Dotacje celowe	Środki własne
1.	Dożywianie w tym:	340	182	459.498,30	338.542,00	120.955,80
	Dzieci w szkołach i w przedszkolach	291	134	330.534,30	237.645,00	92.889,30
	Pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art.7 Ustawy o pomocy społecznej	49	48	128.964,00	100.897,50	28.066,50
2.	Bony żywnościowe	23	19	10.870,00	6.250,00	4.620,00
3.	Świadczenia pieniężne	705	290	501.631,70	327.207,50	174.424,20
Ogółem:				<u>972.000,00</u>	<u>672.000,00</u>	<u>300.000,00</u>

4.6 Usługi opiekuńcze

Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi mogą być przyznane również osobie, która ma rodzinę, a rodzina czy wspólnie zamieszkujące osoby nie mogą takiej opieki zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W 2023 r. usługami opiekuńczymi objęto 21 osób, wypracowano 8.744 godziny. Usługi realizowane były przez Centrum Integracji Społecznej w Bytowie.

4.7 Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Gmina realizowała również specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej.

Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób je świadczących, warunki i tryb pobierania opłat określa rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

W roku 2023 r. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczyły:

- Centrum Integracji Społecznej w Bytowie: *specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi* świadczone w domu - wsparciem objęto 12 osób, wypracowano 4.879 godzin, koszt realizacji zadania: 156 128,00 zł.
- Fundacja „Sprawni Inaczej” Oddział w Bytowie: *specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w ośrodku wsparcia* Środowiskowym Domu Samopomocy w Bytowie. Wsparciem objęto 46 osób, w tym 2 osoby z gminy Lipnica. Koszt realizacji zadania: 1 401 549,12 zł.
- Fundacja „Sprawni Inaczej” Oddział w Bytowie: *specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynikającymi ze szczególnego rodzaju schorzenia ze spektrum autyzmu* świadczone w domu - wsparciem objęto 13 osób (dzieci), wypracowano 2.009 godzin, koszt realizacji zadania: 170 765,00 zł.

Łączny koszt realizacji zadania wyniósł: 1 728 442,12 zł,

w tym: - budżet państwa (BP): 1 728 442,12 zł

4.8 Domy pomocy społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której zapewnienie pomocy w formie usług opiekuńczych jest niewystarczające, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Osobę kieruje się do DPS odpowiedniego typu, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego albo zgody Sądu na umieszczenie.

W 2023 r. Ośrodek dofinansował bądź pokrył koszty pobytu w DPS-ach 17 osobom (w 2022 było również 17 osób). Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca, ustala w zależności od jego zasięgu, starosta lub marszałek województwa i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

Wydatki poniesione przez Gminę w 2023 r. stanowią kwotę: 736 282,03 zł.

4.9 Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Opłacanie składek zdrowotnych za osoby niepodlegające ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu, reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W 2023 r. MOPS opłacił składkę zdrowotną za:

- 87 świadczeniobiorców pobierających zasiłki stałe na kwotę 45 427,62 zł
- 13 świadczeniobiorców objętych indywidualnym programem zatrudnienia w Centrum Integracji Społecznej na kwotę 6.729,84 zł
- 132 świadczeniobiorców pobierających świadczenia rodzinne na kwotę 340 793,48 zł
- 46 decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej zgodnie z art. 54 w/w Ustawy – obsługa na kwotę 1 202,00 zł.

4.10 Ośrodki wsparcia dla osób bezdomnych

Udzielanie pomocy w ośrodkach wsparcia następuje poprzez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych, schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi oraz w ogrzewalni. W 2023 roku osoby bezdomne z terenu Gminy Bytów mogły skorzystać:

- z ogrzewalni w Bytowie przy ul. Przemysłowej 38 (50 miejsc),
- schronisko dla osób bezdomnych mężczyzn uzależnionych od alkoholu w Gdyni,
- schronisko dla osób bezdomnych (kobiet i mężczyzn) w Wielu

- schronisko dla osób bezdomnych (kobiet i mężczyzn) z usługami opiekuńczymi w Dobrucie,
- schronisko dla osób realizujących indywidualne programy wychodzenia z bezdomności w Chojnicach,

Tabela nr 9.

Wybrane świadczenia niepieniężne realizowane przez Ośrodek w 2023 roku.

Rodzaj świadczenia niepieniężnego	Podmiot świadczący usługi	Źródło finansowania		Ilość osób objęta świadczeniem
		JST (w zł)	BP (w zł)	
Usługi opiekuńcze świadczone w domu	Centrum Integracji Społecznej	279 808,00	X	21
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w domu	Centrum Integracji Społecznej	X	147 901,00	12
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w ośrodku wsparcia Środowiskowym Domu Samopomocy	Fundacja „Sprawni Inaczej”	-	1 401 549,12	46
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynikającymi ze szczególnego rodzaju schorzenia ze spektrum autyzmu świadczone w domu	Fundacja „Sprawni Inaczej”	X	170 765,00	13
Domy pomocy społecznej				
W 2023 r. w DPS-ach przebywało łącznie 17 osób				
Dom Pomocy Społecznej „DWOREK” w Dąbiu		59 911,60	X	1
Dom Pomocy Społecznej w Machowinie		54 401,51	X	1
Dom Pomocy Społecznej w Gniewie		114 392,51	X	2
Dom Pomocy Społecznej w Malborku		4 246,48	X	1
Dom Pomocy Społecznej w Stawiskach		60 083,72	X	1
Dom Pomocy Społecznej w Stężycy		74 624,29	X	2
Dom Pomocy Społecznej w Bielawkach		40 724,75	X	1
Dom Pomocy Społecznej w Lubkowie		171 380,03	X	4
Dom Pomocy Społecznej w Przytocku		69 134,78	X	1
Dom Pomocy Społecznej w Szpęgawsku		5 103,97	X	1
Dom Pomocy Społecznej w Pucku		53 869,35	X	1
Dom Pomocy w Parchowie		28 409,04	X	1
Sprawienie pogrzebu				
Usługi Pogrzebowe MPK „ORSZAC”		10 600,00	X	2
Schronienie dla osób bezdomnych:				

Ogrzewalnia dla osób bezdomnych	MOPS/Fundacja „O Niebo Lepiej”	W ramach konkursu ofert: zgodnie z zawartą umową przekazano 114.986,32 zł. Budżet MOPS: 42 890,38 zł.	X	37
---------------------------------	--------------------------------	--	---	----

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

4.11 Praca socjalna

Praca socjalna realizowana była przez 12 pracowników socjalnych Ośrodka, skierowana na przywrócenie zdolności do samodzielnego funkcjonowania klienta pomocy społecznej. Działalność ta miała na celu ułatwienie funkcjonowania osób i rodzin oraz rozwijanie poczucia własnej wartości poprzez wykorzystywanie możliwości tkwiących w ludziach, ich rodzinach oraz zasobach lokalnej społeczności. Praca socjalna polega na rozwiązywaniu różnorodnych problemów związanych np. z motywowaniem do podjęcia zatrudnienia czy przywrócenia stabilizacji życiowej. Łącznie w okresie od I – XII 2023 roku pracą socjalną objęto 303 rodziny (694 osoby w rodzinach).

W okresie sprawozdawczym praca socjalna była świadczona w środowiskach m.in. w zakresie:

- wspierania w uzyskaniu pomocy ze strony właściwych organów, instytucji i organizacji,
- kierowania do skorzystania z konsultacji prawnej, poradnictwa specjalistycznego, psychologicznego i rodzinnego,
- wsparciu w załatwianiu spraw urzędowych,
- współpracy z asystentem rodziny,
- współpracy ze Specjalistą Usług Społecznych (w ramach projektu „Senio-Rita”),
- działań wynikających z zawartego kontraktu socjalnego (46 kontraktów socjalnych, którymi objęto 46 osób),
- wszczynania procedury „Niebieskie Karty”,
- współpracy w ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego (ds. przeciwdziałania przemocy domowej),

- współpracy z instytucjami,
- pomocy w kompletowaniu dokumentów,
- współpracy z GKRPA,
- pomocy w uzyskaniu ubezpieczenia zdrowotnego,
- współpracy z PUP, ZUS, PCPR oraz innymi podmiotami,
- realizacja projektów socjalnych,
- realizacja programów rządowych wspierających osoby starsze i z niepełnosprawnością.

Kolejną formą pomocy rodzinie realizowaną przez MOPS była asystentura rodziny, czyli pogłębiona praca socjalna. Asystent rodziny nie powielał pracy pracownika socjalnego, elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta służył realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny.

W 2023 r. wsparciem 2 asystentów rodziny było objętych łącznie 16 rodzin, w tym 8 rodzin zostało skierowanych do współpracy przez pracowników socjalnych zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz 8 rodzin, które samodzielnie zgłosiły się do Ośrodka powołując się na postanowienie Sądu Rodzinnego o zobowiązaniu do współpracy z asystentem rodziny. W większości były to rodziny borykające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, trudnościami w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz ogólnym brakiem umiejętności potrzebnych do radzenia sobie z trudami dnia codziennego. W rodzinach tych istniało realne zagrożenie umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych bądź w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Łącznie w rodzinach objętych wsparciem asystenta było 44 dzieci. Ponadto asystenci rodziny współpracowali z rodzinami, w których 23 dzieci zostało umieszczonych w pieczy zastępczej w danym roku sprawozdawczym. W roku 2023 w 8 rodzinach zakończono asystenturę, w tym w 5 po zrealizowaniu planu pracy z rodziną, a w 3 ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę.

Zadanie w 2023 r. finansowane było ze środków własnych gminy i wyniosło 38.978,46 zł oraz dodatkowej dotacji celowej w ramach „Programu asystent rodziny na 2023 rok” 3.933,00 zł.

Praca socjalna z osobami bezdomnymi w 2023 roku to w głównej mierze:

- wzmożona (intensywna i pogłębiona) praca socjalna wśród osób bezdomnych oraz przebywających w lokalach socjalnych w celu zapobieżenia bezdomności
- pomoc finansowa - skorzystało 29 osób bezdomnych,

- w okresie zimowym wspólne patrole (12) z udziałem funkcjonariuszy Policji i pracownika socjalnego, pracującego na rzecz osób bezdomnych. Celem wspólnych patroli był monitoring miejsc, w których przebywają bezdomni oraz informowanie ich o możliwych formach pomocy,
  - informowanie o możliwości skorzystania ze schronienia w następujących placówkach:
    - ogrzewalnia w Bytowie - prowadzona przez Fundację „O niebo lepiej”, w okresie I – IV 2023 i X – XII 2023, z której usług skorzystało łącznie 37 osób (4 K i 33 M) oraz we współpracy z MOPS możliwość skorzystania z gorącego posiłku (w okresie I – IV i X – XII we wszystkie dni tygodnia oraz święta, a w okresie V – IX w dni powszednie), który wydawany był w pomieszczeniu ogrzewalni w godz. 13.00 – 14.00,
    - Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w Gdyni, dot. udzielenia schronienia bezdomnym z terenu gminy Bytów. Umowy zawarto na okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. Przedmiotem umów na 2023 rok było zapewnienie osobom bezdomnym miejsca tymczasowego schronienia,
- w 2023 roku prawo do lokalu socjalnego uzyskały 2 osoby (2 M) mające wcześniej status osoby bezdomnej.

Pracownicy socjalni współpracowali również z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie przekazywania informacji o aktualnych ofertach pracy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, korzystających z pomocy społecznej, informowali zainteresowane osoby o możliwości skorzystania z poradnictwa zawodowego w PUP oraz motywowali osoby do udziału w szkoleniach organizowanych przez PUP. Od sierpnia MOPS jest partnerem projektu pilotażowego pn. „ Inkubator kariery” realizowanego przez PUP Bytów w okresie od 1 sierpnia 2023 r. do 31 grudnia 2024 r.

Ponadto w ramach prowadzonej pracy socjalnej na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny motywowali rodziny do podejmowania aktywności zawodowej. Kierowali osoby korzystające z pomocy społecznej między innymi do udziału w Centrum Integracji Społecznej w Bytowie. Z osobami skierowanymi do CIS zawierane były kontrakty socjalne. Nieuzasadniona odmowa podjęcia działań w ramach CIS powodowała odmowę bądź ograniczenie przyznania świadczeń z pomocy społecznej. Działania podejmowane w ramach CIS mają bardzo pozytywny efekt dla rodzin. Niejednokrotnie pozwalają na przerwanie wieloletniej bezczynności zawodowej, kształtują aktywne postawy w życiu społecznym i zawodowym, przeciwdziałają pogłębianiu się problemów związanych z wykluczeniem społecznym.

4.12 Pomoc prawna

Radca prawny zatrudniony w MOPS na 0,25 etatu udzielał pomocy w formie porad prawnych. Pomoc ta udzielana była najczęściej w formie wyjaśnień odnośnie sytuacji byłych współmałżonków oraz obowiązku alimentacyjnego, w tym obowiązku opieki nad starszym członkiem rodziny. Zmianie uległy problemy, z którymi zwracają się mieszkańcy, a mianowicie sposób sprawowania opieki nad osobami starszymi, zakres tej opieki i osoby zobowiązane do jej sprawowania oraz sposób wykonywania orzeczeń Sądu o skierowaniu na przymusowe leczenie psychiatryczne. Z tej formy wsparcia skorzystało 26 rodzin (72 osoby w rodzinach).

4.13 Pomoc psychologiczna

Pomoc psychologiczną świadczyło dwóch psychologów:

- psycholog zatrudniony w Ośrodku wspierający klientów Gminy Bytów, z którego porad łącznie skorzystało 77 rodzin, 210 osób w rodzinie. Głównymi problemami poruszonymi przez osoby wymagające pomocy psychologicznej były: trudności w radzeniu sobie z emocjami, przemoc, uzależnienie i współuzależnienie, brak adaptacyjnych technik radzenia sobie ze stresem, zaburzenia emocjonalne, choroby psychiczne i somatyczne, trudności opiekuńcze i wychowawcze, trudności w budowaniu satysfakcjonujących relacji interpersonalnych, trudności emocjonalne związane z opieką nad osobą zależną, praca nad akceptacją swojej niepełnosprawności, problemów wynikających ze starzenia się.
- psycholog zatrudniony w Ośrodku wspierający pracę Zespołów specjalistycznych:
  - ds. wsparcia rodziny i przeciwdziałania przemocy
  - ds. asysty rodzinnej

z którego usług skorzystało 35 rodzin. Psycholog przeprowadził również 26 spotkań grupy wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

Pomoc psychologów polegała na:

- udzielaniu konsultacji osobom dotkniętym kryzysem życiowym,
- wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny, udzielanie porad mających na celu wypracowanie prawidłowych relacji oraz zasad funkcjonowania w rodzinie,
- udzielaniu konsultacji oraz wsparcia dla osób przejawiających zaburzenia psychiczne (w tym m.in. zaburzenia nastroju, zaburzenia w zachowaniu, uzależnienia),
- pomoc rodzinom dotkniętym przemocą,
- udzielaniu konsultacji osobom współuzależnionym,

- wspieraniu pracowników Ośrodka (w tym głównie pracowników socjalnych, asystentów rodziny) w pracy z rodziną – formie superwizji.

Ogółem w 2023 r. psycholodzy udzielili łącznie wsparcia (poradnictwa/konsultacji) 112 rodzinom.

Ponadto pomoc psychologiczna świadczona była w ramach realizowanych przez MOPS Projektów: „Senio-RITA”, „Rodzina bez przemocy – wsparcie rodzin zagrożonych i doznających przemocy” oraz dla uchodźców wojennych z Ukrainy.

4.14 Piecza zastępcza

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki:

- 10% wydatków na opiekę, wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu,
- 30% wydatków na opiekę, wychowanie dziecka w drugim roku pobytu,
- 50% wydatków na opiekę, wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka.

W 2023 r. poniesiono koszty pobytu 49 dzieci z Gminy Bytów:

- 46 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych (z czego 5 osób w ciągu roku opuściło rodzinę zastępczą: 3 dzieci powróciło do rodziny biologicznej, 2 dzieci się usamodzielniało),
- 3 dzieci przebywało w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Gmina Bytów w 2023 r. na ten cel wydatkowała łącznie 454 071,29 zł, w tym za pobyt dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 66 208,09 zł, natomiast za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych – 387 863,20 zł.

4.15 Przemoc w rodzinie

Zasady postępowania w związku z przemocą domową reguluje ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2021, poz. 1249) i przepisy wykonawcze.

Zarządzeniem Nr 210/2023 Burmistrza Bytowa z dnia 1 września 2023r. w sprawie powołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Bytów, za którego obsługę techniczno-organizacyjną odpowiedzialny jest MOPS.

Zespół Interdyscyplinarny Gminy Bytów działa również na podstawie Uchwały nr LXI/542/2023 Rady Miejskiej w Bytowie z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Bytów

oaz regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Bytów przyjętego dnia 12 września 2023r. określającego szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Bytów oraz tryb powoływania grup diagnostyczno- pomocowych. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego działają na podstawie wyżej wymienionej uchwały, zarządzenia Burmistrza Bytowa oraz porozumień zawartych między Burmistrzem Bytowa, a podmiotami, których przedstawiciele wchodzą w skład Zespołu.

Zespół Interdyscyplinarny Gminy Bytów to grupa dziewięciu specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej na terenie gminy Bytów.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Urzędu Miejskiego – Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu;
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komendy Powiatowej Policji,
- Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Bytowie,
- Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Bytowie,
- ochrony zdrowia - Szpital Powiatu Bytowskiego,
- organizacji pozarządowej - "Stowarzyszenie Kobiet na Rzecz Kobiet i Rodziny",

Realizowane działania

Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bytów na lata 2021 - 2025. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i skoordynowanie działań specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

W 2023 roku odbyły się cztery posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. Podczas posiedzeń ustalano m.in. sposób realizacji zadań z uwzględnieniem zmian wynikających ze zmiany ustawy, w tym związanych z działalnością informacyjną i szkoleniową, analizowano bieżące problemy, ustalano plany działań w przypadku konkretnych rodzin uwikłanych w przemoc, wypracowywano skuteczne strategie współpracy poszczególnych służb. Analizowano również informacje dotyczące realizowanych bądź zrealizowanych już działań.

W dniu 27 września 2023 r. weszło w życie nowe rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, które precyzuje zadania służb w ramach ww. procedury oraz wskazuje reguły funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych. Procedura „Niebieskie Karty” uruchamiana jest w rodzinach dotkniętych przemocą.

Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez jednego z upoważnionych podmiotów: pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej.

Zostaje wówczas przez Zespół Interdyscyplinarny powołana uchwałą Grupa diagnostyczno - pomocowa, która interdyscyplinarnie rozwiązuje problemy związane z podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej i w razie potrzeby rozszerza swój skład tak aby jak najlepiej zbudować plan pomocy w kierunku zaprzestania występowania przemocy.

Tabela nr 10.

Ilość sporządzonych „Niebieskich Kart – A” przez poszczególne podmioty w latach 2020-2023.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A”, w tym:	47	42	45	60
pomoc społeczna	3	4	2	6
policja	44	36	43	50
oświata	0	1	0	4
ochrona zdrowia	0	0	0	0
GKRPA	0	1	0	0

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

- W okresie sprawozdawczym 10 „Niebieskich Kart – A” założono w toku trwania tej samej procedury. W 2023 roku powołano 50 grup diagnostyczno-pomocowych w ramach

procedury „Niebieskie Karty”. 27 grup kontynuowało pracę w okresie sprawozdawczym, a powołane były przed okresem sprawozdawczym. Łącznie w 2023 roku działało 76 grup w 73 rodzinach, w tym 5 grup w 5 rodzinach powołano dwa razy w roku sprawozdawczym.

- Grupy diagnostyczno-pomocowe spotkały się na posiedzeniach 194 razy.
- Łącznie w grupach pracowało 40 przedstawicieli różnych służb.
- Grupy diagnostyczno-pomocowe sporządziły: 37 „Niebieskich Kart – C” oraz 35 „Niebieskich Kart – D”.
- W 57 przypadkach zakończono procedurę "Niebieskie Karty". W 33 przypadkach zakończono procedurę w związku z ustaniem przemocy w rodzinie i zrealizowaniem indywidualnego planu pomocy rodzinie, w 23 – w związku ze zdiagnozowaniem innych problemów niż przemoc, co wskazuje na brak zasadności prowadzenia działań w ramach niebieskiej procedury. 1 „NK” przekazano do ZI w innej gminie – w związku, ze zmianą miejsca zamieszkania rodziny.
- Grupy diagnostyczno-pomocowe skierowały wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zastosowanie przymusu leczenia odwykowego wobec 13 osób.
- 8 Niebieskich Kart założono w sytuacji podejrzenia przemocy wobec dzieci.
- Grupy diagnostyczno-pomocowe przekazały 1 zawiadomienie do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej.
- Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodzin z powodu bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie domowej (art.12a ustawy) – 6.

W roku sprawozdawczym Zespół Interdyscyplinarny wspólnie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej realizował projekt pn. „Rodzina bez przemocy - wsparcie rodzin zagrożonych i doznających przemocy. Edycja II” współfinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz budżetu Gminy Bytów w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”. Szczegółowy opis i działania projektu zostały opisane w Dziale 8 Realizacja projektów, programów i corocznych imprez.

4.16 Dodatkowe działania realizowane w 2023 r. przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie

1. Rekrutacja uczestników wycieczki letniego dla dzieci pochodzących z rodzin korzystających z pomocy społecznej – 10 dzieci z terenów miejskich, 5 dzieci z terenów wiejskich na kolonie organizowane przez Kuratorium Oświaty w Gdańsku.

2. Prowadzenie pracy z rodzinami z problemem uzależnień poprzez realizację projektów osłonowych oraz kierowanie ww. osób do skorzystania ze wsparcia specjalistycznego oferowanego przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytowie.
3. 3 osoby skierowano do udziału w zajęciach Programu reintegracji społeczno - zawodowej w CIS na 2023 r. dla osób uzależnionych od alkoholu. Ponadto złożono 10 wniosków do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez CIS w ramach projektu „Czas na zmiany – reintegracja społeczno – zawodowa na 2023 rok”
4. Pracownicy socjalni uczestniczyli w 15 spotkaniach dot. oceny dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
5. Współpraca z Sądem Rejonowym:
  - udzielono 1 informacji w sprawach dotyczących wskazania kandydata do pełnienia obowiązku opiekuna prawnego dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej lub kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej,
  - w 7 przypadkach wystąpiono o wgląd w sytuację dziecka w rodzinie,
  - przekazano 18 informacji o sytuacji dziecka w rodzinie,
  - udzielono 2 informacji w sprawach dotyczących wskazania kandydata do pełnienia obowiązku opiekuna prawnego dla małoletniego na czas trwania postępowania.
6. Sporządzanie na potrzeby różnych postępowań i działań:
  - 71 wywiadów środowiskowych na potrzeby świadczeń rodzinnych lub świadczenia wychowawczego 500+,
  - 22 wywiadów środowiskowych dla innych ośrodków pomocy społecznej, dla innych instytucji,
  - 63 informacji dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie o rodzicach biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
  - 34 informacji dla Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dotyczących sytuacji osób, wobec których toczy się postępowanie o zobowiązanie do leczenia odwykowego,
  - 26 opinii dotyczących sytuacji materialno-bytowej klientów MOPS dla różnych instytucji,
  - 4 opinie dotyczące kandydatów na rodziców zastępczych dla PCPR Bytów.
7. Udzielenie pomocy 11 osobom zwalnianym z zakładów karnych, zgodnie z Porozumieniem z dnia 13 czerwca 2000 r. zawartym pomiędzy Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej a Centralnym Zarządem Służby Więziennej w następujących formach:

- pomoc finansowa (zasiłki okresowe, zasiłki celowe, świadczenie pieniężne w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności, zasiłki stałe),
  - bony towarowe i żywnościowe,
  - kierowanie do otrzymania żywności z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa,
  - opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne w związku z realizacją Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego w Centrum Integracji Społecznej,
  - świadczenie pracy socjalnej.
- 8.** Koordynacja działań związanych z przygotowaniem dokumentów oraz sprawozdań z realizacji następujących dokumentów strategicznych lub programowych:
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bytów 2021-2025,
  - Gminny Program Wspierania Rodziny 2021-2023,
  - Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022,
  - Narodowy Program Zdrowia 2021-2025,
  - Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania zakażeniom HIV 2022-2026,
  - Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2025 dla gminy Bytów,
  - Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025,
  - Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Bytowskim na lata 2021-2027,
  - Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Powiatu Bytowskiego na lata 2020-2026.
- 9.** Współpraca z Policją przy realizacji zadań statutowych Ośrodka polegająca na:
- obustronnym przekazywaniu informacji dotyczących podjętych działań w rodzinach i u osób bezdomnych,
  - wspólnym monitorowaniu w okresie jesienno - zimowym miejsc niemieszkalnych, w których przebywają bądź mogą przebywać osoby bezdomne oraz informowanie ich o możliwych formach pomocy, w ramach wspólnych patroli.
  - monitorowaniu rodzin, w szczególności rodzin z dziećmi wymagających wsparcia, a zagrożonych dysfunkcjami, kryzysem, bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w godzinach wieczornych oraz w dni wolne od pracy,
  - wymianie informacji, wspólnych wyjazdach w sprawach wymagających natychmiastowej interwencji,

- uczestnictwie dzielnicowych i pracowników socjalnych w Grupach Roboczych – diagnostyczno-pomocowych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
  - skorzystaniu z asysty funkcjonariuszy Policji podczas przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych lub świadczenia pracy socjalnej w środowisku na wniosek pracownika socjalnego. W 2023r. podjęto 10 interwencji w asyście policji.
- 10.** Zorganizowanie corocznego spotkania z udziałem przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Bytowie i służb w zakresie stanu przygotowań do okresu zimowego, w tym spraw dotyczących problemu bezdomności.
  - 11.** Realizowano wsparcie dla osób niepełnosprawnych w ramach projektu pn. „System obsługi wsparcia finansowego ze środków PFRON” w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020, Oś Priorytetowa 2, „E-administracja i otwarty rząd”, Działanie 2.1. *Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych*. Dzięki możliwościom zainstalowanego oprogramowania oraz bezpośredniego dostępu do sieci Internet |w 2 tabletach otrzymanych z PFRON pracownicy socjalni udzielili wsparcia 6 osobom z niepełnosprawnościami, ograniczonym w poruszaniu się lub wykluczonym cyfrowo lub ich opiekunom w postaci bezpośredniego dostępu do wszelkich informacji na temat form pomocy udzielanej ze środków PFRON.
  - 12.** Zorganizowanie paczek żywnościowych wspólnie z Chojnickim Bankiem Żywności dla 75 osób powyżej 65-go roku życia, prowadzących 1 osobowe gospodarstwa domowe oraz dodatkowej żywności dla 44 osób bezdomnych.
  - 13.** Pracownicy Ośrodka w roku 2023 wzięli udział w szkoleniach/spotkaniach/forach/webinariach/konferencjach z zakresu:
    - Nowelizacja specustawy ukraińskiej w 2023 r.
    - Opieka wytchnieniowa i asystent osobisty osoby niepełnosprawnej
    - Kierowanie do domu pomocy społecznej
    - Dodatek gazowy. Nowelizacja uchwały w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu ”Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023
    - Nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej-omówienie wątpliwości powstałych na gruncie nowelizacji ustawy oraz nowelizacja specustawy ukraińskiej w zakresie zadań wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
    - Zmiana ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Funkcjonowanie ZI i GR (Diagnostyczno-Pomocowych). Stan aktualny i po zmianie Ustawy. Procedura NK

- Zmiany wynikające z ustawy z 9 marca 2023 r. o zmianie o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw-zmiany w przepisach covidowych świadczeniach rodzinnych i pomocy społecznej, w tym zmiany dot. SUO. Wpływ na prowadzenie postępowania oraz wypłacane świadczenia
- Księgowość, rachunkowość i gospodarka finansowa w jednostkach pomocy społecznej 2023
- Rozwój usług społecznych w woj. pomorskim. 20-lecie PFPS
- Wizyta studyjna forum w podmiotach ekonomii społecznej w Trójmieście
- Nowe zasady przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego
- Konferencja „Rozwój usług społecznych - szanse i perspektywy”
- Zmiany w prawie pracy
- Zamówienia publiczne w pomocy społecznej
- Realizacja zadań zleconych w świetle ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- Refundacja poniesionych kosztów podatku VAT dla gospodarstw domowych ogrzewających się gazem
- Superwizja pracy socjalnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu, narkotyków i przemocy
- Akademia kompetencji zawodowych pracowników OPS-edycja 2023- dofinansowana z KFS,
- Upowszechnienie modelu usamodzielniania osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną, bazującego na gospodarstwach opiekuńczych
- Praca z osobą stosującą przemoc na różnych etapach
- Klauzule niedozwolone
- Wzorowa ocena spełnienia warunków udziału w postępowaniu
- Spotkanie kierowników OPS
- Wizyta studyjna „Międzynarodowo o migracji”
- „Rządowe programy w systemie polityki społecznej”
- Pomoc materialna dla uczniów stypendia i zasiłki szkolne (w tym dla uczniów z Ukrainy) decyzje zmieniające na rok 2023
- Pracownicze Plany Kapitałowe
- Stres i jego konsekwencje metody i techniki radzenia sobie ze stresem
- Konferencja Zero Waste
- Działania na rzecz uchodźczyń i uchodźców
- Przeciwdziałanie przemocy domowej – rewolucyjne zmiany 2023
- Zamówienia do 130.000,00 zł

- Realizacja programu POPŻ 2020-2024 Podprogram 2021 plus
- Znaczenie pomocy żywnościowej w Polsce
- Wybrane problemy stosowania KPA w działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej
- Usługi opiekuńcze w pomocy społecznej - nowelizacja SUO
- Szkolenie dla ZI
- Konferencja „Nowe trendy w leczeniu uzależnień i zapobieganiu HIV/AIDS”
- Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- Seksualność osób z niepełnosprawnością
- Konferencja Aktywność-zdrowie-bezpieczeństwo senior 2023
- Konferencja regionalna „Profilaktyka wtórna jak uniknąć niesamodzielności”
- Pomoc żywnościowa dla osób potrzebujących
- Aplikacje dla ZI
- e-doręczenia w jst
- Pomoc społeczna najnowsze zmiany
- Gospodarstwa opiekuńcze – wizyta studyjna
- Świadczenia opiekuńcze w świetle nowelizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych
- Integracja imigrantów w ramach ZIT w FEP 2021-2027
- Wspieranie rodziny i piecza zastępcza
- Wynagrodzenia pracowników samorządowych
- Działania OPS w przypadku porzucenia osoby starszej/dziecka w szpitalu
- Świadczenie wspierające a świadczenie pielęgnacyjne
- Centralna ewidencja Emisyjności Budynków
- Konferencja „Zaginięcia wśród osób z zespołem otępiennym - jak zapewnić bezpieczeństwo podopiecznym”
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej
- Niedożywienie i głód w Polsce
- Realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w świetle zmian prawnych
- Integracja POMOST Std z systemem ZONE (CEEB)
- Świadczenia rodzinne w świetle ustawy o świadczeniu wspierającym
- Kadry i płace
- Procedura Niebieskiej Karty
- Spotkanie służb na rzecz osób w kryzysie bezdomności

- Przyszłość gospodarstw opiekuńczych w Polsce
- Trening komunikacji interpersonalnej -Team bulding
- Wypalenie zawodowe - stress
- Gala wręczenia nagród Srebrnego Drzewka 2023.

5. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

Ośrodek prowadzi zadanie organizowania prac społecznie użytecznych. Celem organizacji prac społecznie użytecznych jest aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych, jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz uczestniczących w kontrakcie socjalnym.

Prace społecznie użyteczne odbywały się na podstawie Porozumienia pomiędzy Starostą Powiatu Bytowskiego z upoważnienia, którego działa Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Bytowie, a Gminą Bytów, którą reprezentuje Burmistrz Bytowa. Prace organizowane były w okresie od 16.01.2023 r. do 31.12.2023 r. – 38 osób otrzymało skierowania (w tym: 24 kobiety, 14 mężczyzn). Prace wykonywane były w wymiarze do 10 godzin tygodniowo, lecz nie więcej niż 40 godzin w miesiącu, na rzecz następujących podmiotów:

- Sołectwa: Niezabyszewo, Gostkowo, Mądrzechowo, Mokrzyn. W ramach prac wykonywano: sprzątanie chodników, placów zabaw, świetlic, przystanków PKS, parkingów, koszenie trawy, sadzenie kwiatów i krzewów, oczyszczanie poboczy dróg, odśnieżanie itp.
- MOPS w Bytowie: prace porządkowe w magazynie POPŻ, pomoc przy rozładunku i wydawaniu żywności podopiecznym;
- CARITAS – Punkt Humanitarny: segregacja ubrań przekazywanych przez darczyńców, wydawanie żywności oraz środków czystości uchodźcom, porządkowanie żywności przekazanej do Punktu Humanitarnego oraz prace porządkowe;
- Bytowskie Centrum Kultury w Bytowie: sprzątanie dziedzińca i wzgórza zamkowego;
- Szpital Powiatu Bytowskiego: sprzątanie terenu szpitala, pomoc przy pracach remontowych oraz pomoc w punkcie dystrybucji pościeli;
- Szkoła Podstawowa nr 5: prace porządkowe na terenie placówki;
- Dzienny Dom „Senior +”: prace porządkowo-gospodarcze;
- Miejski Klub Sportowy BYTOVIA: prace porządkowe w Domu Piłkarza;
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Bytowie: prace porządkowe w placówce, pomoc podopiecznym ŚDS.

Świadczenie z tytułu prac społecznie użytecznych za miesiące: I-V/2023 wynosiło 9,50 zł/godz., natomiast za miesiące VI-XII/2023 uległo zwiększeniu i wynosiło 10,90 zł/godz. Łączne wydatki na prace społecznie użyteczne w 2023 r. (świadczenie otrzymane za okres XII/2022-XI/2023 – płatne do 10-go następnego miesiąca) stanowiły kwotę 95.700,80 zł, w tym koszty poniesione przez:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej 22.850,20 zł,
- Powiatowy Urząd Pracy (refundacja) 57.729,00 zł,
- Szpital Powiatu Bytowskiego (nota księgową) 15.121,60 zł.

6. SPRAWOWANIE FUNKCJI OPIEKUNA PRAWNEGO

Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki jest świadczeniem pieniężnym z pomocy społecznej, jednakże nie wymaga ono przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki należy do zadań zleconych z administracji rządowej realizowanych przez gminę. Środki na realizację tego zadania zapewnia budżet państwa - wypłata wynagrodzenia następuje dopiero po otrzymaniu na ten cel środków od Wojewody. Wynagrodzenie wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Wynagrodzenie to obliczone w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa GUS za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia.

Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki nie jest przyznawane z urzędu, lecz na żądanie zgłoszone przez opiekuna - wniosek złożony do MOPS wraz z załączonymi do niego:

1. odpisem prawomocnego postanowienia Sądu o ustaleniu i przyznaniu wynagrodzenia dla opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej,
2. zaświadczeniem Sądu potwierdzającym ustanowienie prawne dla opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej,

Z uwagi na fakt, iż wynagrodzenie opiekuna prawnego zakwalifikowane zostało jako świadczenie z pomocy społecznej opiekun prawny pobierający wynagrodzenie ma obowiązek informowania ośrodka pomocy społecznej o zmianie swojej sytuacji, w szczególności o zaprzestaniu pełnienia funkcji opiekuna prawnego i/lub o uchyleniu postanowienia o przyznaniu wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

W 2023 roku wypłacono wynagrodzenia za sprawowanie opieki 8 opiekunom prawnym w kwocie 42 460,00 zł.

7. WYNAGRODZENIE DLA KURATORA OSOBY CZĘŚCIOWO UBEZWŁASNOWOLNIONEJ

Wynagrodzenie dla kuratora osoby częściowo ubezwłasnowolnionej finansowane jest z dochodów własnych gminy. Wynagrodzenie wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Wynagrodzenie należne dla kuratora osoby częściowo ubezwłasnowolnionej jest przyznawane na wniosek złożony do MOPS wraz z załączonymi do niego:

1. odpisem prawomocnego postanowienia Sądu o ustaleniu i przyznaniu wynagrodzenia za kuratelę nad osobą częściowo ubezwłasnowolnioną,
2. zaświadczeniem Sądu potwierdzającym ustanowienie prawne dla opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej.

W 2023 roku wypłacono wynagrodzenia za sprawowanie kurateli 1 opiekunowi prawnemu w kwocie 7.200,00 zł.

8. REALIZACJA PROJEKTÓW, PROGRAMÓW I COROCZNYCH IMPREZ

8.1 Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”

Program realizowany był w ramach rządowego Programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2023 finansowany ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych na finansowanie zadania w ramach resortowego Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Program realizowany na terenie Gminy Bytów, którego celem było zapewnienie osobom niepełnosprawnym, posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym lub umiarkowanym, wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowania w życiu społecznym poprzez zapewnienie usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej. Usługi asystenta obejmowały w szczególności pomoc w:

- a) wykonywaniu przez uczestnika czynności dnia codziennego,
- b) wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem w wybrane przez uczestnika miejsca,
- c) załatwianiu przez uczestnika spraw urzędowych,
- d) korzystaniu przez uczestnika z dóbr kultury,
- e) zaprowadzaniu i odbieraniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej.

Realizatorem programu zgodnie z Zarządzeniem Nr 27/2023 Burmistrza Bytowa z dnia 20 stycznia 2023 r. był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie. W ramach Programu objęto wsparciem **52 osoby z niepełnosprawnością** dla których zrealizowano łącznie **8.889 godzin usług asystencji osobistej** w podziale na :

- **25** osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną, dla których zrealizowano wsparcie w łącznej liczbie **5 342 godziny**;
- **15** osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, dla których zrealizowano wsparcie w łącznej liczbie **2 130 godzin**;
- **9** osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dla których zrealizowano wsparcie w łącznej liczbie **842 godziny**;
- **3** dzieci w wieku do 16 r.ż. z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego

współdziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, dla których zrealizowano wsparcie w łącznej liczbie **575 godzin**.

Do realizacji zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie zatrudnił **30 asystentów**. Dzięki realizacji Programu osoby niepełnosprawne uzyskały niezbędną im w życiu codziennym niezależność, pomoc i wsparcie.

Tabela nr 11.
Zestawienie kosztów realizacji programu

Całkowity koszt programu	399 197,40 zł
Kwota dofinansowania (BP)	399 197,40 zł
Wkład własny (JST)	0,00 zł.
Kwota zrealizowana	363.691,67zł
Termin realizacji	IV – XII 2023

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

8.2 Program „Opieka wytchnieniowa”

Realizatorem programu zgodnie z Zarządzeniem Nr 37/2023 Burmistrza Bytowa z dnia 7 lutego 2023 r. był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie. Program pt. „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023. Wnioskowany koszt realizacji zadania wyniósł 75 031,20 zł i został w całości dofinansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- osobami z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi,

poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki mogą dysponować czasem dla siebie, który mogą przeznaczyć na odpoczynek i regenerację sił, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługa opieki wytchnieniowej to również czasowe

zapewnienie opieki osobie z niepełnosprawnością gdy nie może jej sprawować opiekun, np. z uwagi na zdarzenie losowe. Świadczenie usługi opieki wytchnieniowej w gminie Bytów realizowane było w formie dziennego pobytu w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Program adresowany był do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, które wymagają usługi opieki wytchnieniowej. Usługi przysługują wyłącznie w przypadku zamieszkiwania członka rodziny lub opiekuna we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą niepełnosprawną i sprawują całodobową opiekę nad tą osobą. W godzinach realizacji usługi opieki wytchnieniowej nie mogą być świadczone inne formy pomocy usługowej, w tym: usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (*Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.*), inne usługi finansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego lub z innych źródeł.

W ramach Programu objęto wsparciem **10 opiekunów osób z niepełnosprawnością** dla których zrealizowano łącznie **1 380 godzin usług opieki wytchnieniowej** w podziale na :

- **8** osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, dla których świadczone usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania, wsparcie o łącznej liczbie **1 176 godzin**;
- **2** dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności, którym świadczone usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania, dla których zrealizowano wsparcie w łącznej liczbie **204 godzin**.

Tabela nr 12.
Zestawienie kosztów realizacji programu

Całkowity koszt programu	75 031,20 zł
Kwota dofinansowania (BP)	75 031,20 zł
Wkład własny (JST)	0,00 zł
Kwota zrealizowana	54 933,12 zł.
Termin realizacji	III-XII 2023

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

8.3 Program „Korpus Wsparcia Seniorów”

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” realizowany był przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie zgodnie z podjętą Uchwałą nr LX/525/2023 Rady Miejskiej w Bytowie z dnia 31.05.2023 w sprawie przyjęcia gminnego programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 w gminie Bytów. Obejmował on swoim zasięgiem osoby w wieku 65 lat i więcej z terenu gminy Bytów, które miały problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie były w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia/wystarczającej opieki w codziennym funkcjonowaniu w zakresie odpowiadającym im potrzebom. Realizowany przez gminę Moduł II, miał na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

W ramach tego Programu zostało zakupionych 38 urządzeń do świadczenia usługi opieki na odległość tzw. „opasek bezpieczeństwa” dla seniorów oraz opłacono 38 abonamentów za usługę teleopieki polegającą na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centrum monitoringu na okres od sierpnia 2023 r. do grudnia 2023r. Na ten cel przyznano środki w kwocie 20 860,00 zł.

Seniorzy korzystający z „opaski bezpieczeństwa” dokonali 97 zgłoszeń do dyspozytora przy użyciu opaski bezpieczeństwa, wszystkie te próby były zakończone udzieleniem wsparcia przez telefon, lub prośbą o interwencję kogoś z otoczenia. Pomoc gminy w postaci zapewnienia potrzebującym seniorom tego typu usługi znacząco wpłynęła na poprawę ich bezpieczeństwa, pozwoliła w porę udzielić właściwej pomocy, zwiększyć samodzielność.

W okresie od sierpnia do grudnia 2023 r. pomocą objęto łącznie 42 osoby (w związku z rezygnacją 2 osób w trakcie użytkowania opasek, a także zgonem 2 osób, w ich miejsce zakwalifikowani zostali nowi uczestnicy).

Tabela nr 13.
Zestawienie kosztów realizacji programu

Całkowity koszt projektu	26 075,00 zł
Kwota dofinansowania (BP)	20 860,00 zł
Wkład własny (JST)	5 215,00 zł
Kwota zrealizowana	15 325,00 zł

Termin realizacji	VIII-XII 2023
-------------------	---------------

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

8.4 Projekty socjalne.

W 2023 r. zrealizowano dwa projekty socjalne : „Usługi sąsiedzkie skierowany do osób starszych i niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie Gminy Bytów” i świąteczny projekt socjalny pn. „Radosny czas”.

Projekt „**Usługi sąsiedzkie skierowany do osób starszych i niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie Gminy Bytów**” realizowany był w okresie od lipca 2023r. do grudnia 2023r. Celem głównym projektu było zwiększenie oferty wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych w formie usług sąsiedzkich świadczonych w miejscu zamieszkania czy środowisku lokalnym. Integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ze środowiskiem lokalnym. Realizacja projektu poprzedzona została spotkaniem integracyjnym dla osób samotnych starszych i niepełnosprawnych z osobami chętnymi do świadczenia usług sąsiedzkich. Spotkanie to pozwoliło na bliższe poznanie obu stron i przełamanie barier i obaw.

W ramach projektu objęto usługami sąsiedzkimi łącznie 9 osób. Średnia ilość godzin zrealizowanych w ramach usług wynosiła 44 godzin na osobę w trakcie trwania projektu, przy czym zakładano objąć usługami sąsiedzkimi 8 osób. Jedna z osób zrezygnowała z usług sąsiedzkich w trakcie trwania projektu. W jej miejsce zakwalifikowano nowego uczestnika. Łącznie zrealizowano 335 godzin usług sąsiedzkich dla 9 osób. Kosztami projektu był zakup usługi gastronomicznej na spotkanie integracyjne w kwocie 2.000,00 zł oraz umowy zlecenia na świadczenie usług sąsiedzkich na kwotę 13. 454,51 (w tym 1. 438,51 zł składki ZUS). Łączny koszt projektu wyniósł 15. 454,51zł.

Tabela nr 14.
Zestawienie kosztów realizacji projektu

Całkowity koszt projektu	15 454,51 zł
Kwota dofinansowania (BP)	0,00 zł
Wkład własny (JST)	15 454,51 zł
Kwota zrealizowana	15 454,51 zł
Termin realizacji	VII -XII 2023

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Świąteczny projekt socjalny pn. „**Radosny czas**” skierowany do osób samotnych, bezdomnych i niepełnosprawnych powyżej 65 roku życia zamieszkałych na terenie Gminy Bytów zrealizowany został w okresie od listopada do grudnia 2023 r.

W ramach projektu 80 osób uczestniczyło w dniu 20.12.2023 r. w kolacji wigilijnej zorganizowanej w Restauracji Jaś Kowalski w Bytowie. Osoby samotne powyżej 65 roku życia, które nie mogły uczestniczyć w spotkaniu wigilijnym otrzymały paczki świąteczne, wraz ze świątecznymi kartkami wykonanymi przez dzieci z miejscowych przedszkoli i Placówek Wsparcia Dziennego. Pracownicy socjalni z pomocą wolontariuszy z Zespołu Szkół Ponadpodstawowych dostarczyli paczki do domu w okresie przedświątecznym. Bank Żywności w Chojnicach przyłączył się do akcji świątecznej dostarczając produkty żywnościowe do paczek. Obdarowanych paczkami świątecznymi zostało 131 osób. Łącznie koszt realizacji projektu wyniósł 14.000,00 zł. w tym 6 000,00 zł. dofinansowanie kosztów kolacji wigilijnej, 800,00 zł. zakup artykułów spożywczych do paczek.

Tabela nr 15.
Zestawienie kosztów realizacji projektu

Całkowity koszt projektu	15 000,00 zł
Kwota dofinansowania (BP)	0,00 zł
Wkład własny finansowy (JST)	14 000,00 zł
Kwota zrealizowana	14 000,00 zł
Wkład niefinansowy:	
➤ praca wolontariuszy	800,00 zł
➤ oprawa muzyczna	200,00 zł
Termin realizacji	X-XII 2023

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

8.5 Projekt „Rodzina bez przemocy – wsparcie rodzin zagrożonych i doznających przemocy. Edycja II”.

W roku sprawozdawczym Zespół Interdyscyplinarny wspólnie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej realizował projekt pn. „**Rodzina bez przemocy - wsparcie rodzin zagrożonych i doznających przemocy. Edycja II**” współfinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz budżetu Gminy Bytów w ramach

Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”.

W ramach projektu zrealizowano:

I. Działania dla rodzin, osób uwikłanych w przemoc bądź zagrożonych przemocą:

1. Warsztaty "**Bez klapsa – Pozytywna dyscyplina dla rodziców**" - przeznaczone były dla osób z rodzin zagrożonych przemocą lub rodzin uwikłanych w przemoc będących w procesie zmian, mających wąski zakres kompetencji wychowawczych. Wiedza przekazana podczas warsztatów miała na celu pomoc rodzicom i opiekunom w rozumieniu dzieci, wspieraniu ich naturalnego potencjału. Wprowadzaniu metod wychowawczych opartych na wzajemnym szacunku i miłości, bez kar. W warsztatach brało udział 10 osób, natomiast ukończyło 6 osób.
2. **Warsztaty „Mam tę moc”** - przeznaczone były dla dzieci w wieku 6-8 lat, z trudnościami w zachowaniu i emocjach, mające na celu rozwój kompetencji emocjonalnych i społecznych dzieci, w tym rozwój rozpoznawania i nazywania emocji, rozwój umiejętności komunikacyjnych, rozwój rozumienia sytuacji społecznych, radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych. W warsztatach wzięło udział 8 dzieci.
3. **Warsztaty kreatywne dla dzieci: manualne, sportowe i kulinarne** skierowane do dzieci w wieku 8-12 lat i ich rodziców, których celem było wzmocnienie i wsparcie postawy twórczej dzieci oraz rozwój ich osobowości poprzez aktywne spędzanie wolnego czasu w przyjaznej atmosferze, rozwój współpracy rodziców z dziećmi w atmosferze szacunku. Rodzice mogli poszerzać swoje umiejętności wychowawcze, m.in. poprzez okazję do wdrażania nowo poznanych metod wychowawczych z zakresu pozytywnej dyscypliny.
4. **Konsultacje psychologiczne z wykorzystaniem metody „Kid’s Skills – Dam radę!”** – odbyło się 15 konsultacji, w których wzięło udział 5 rodzin. Spotkania przeznaczone były dla dzieci oraz rodziców przejawiających zachowania przemocowe w relacjach z dziećmi w wieku szkolnym prowadzone przez psychologa/praktyka metody „Dam Radę!”, a ich celem było wsparcie rodziców i dzieci w przewyciężeniu problemów emocjonalnych.
5. **Konsultacje pedagogiczne z elementami terapii pedagogicznej** – odbyło się 15 konsultacji, w których wzięło udział 8 rodzin. Uczestnicy konsultacji mieli możliwość poznać konstruktywne metody wychowawcze oraz nabyć umiejętności w zakresie poprawy nieodpowiedniego zachowania wobec swojego dziecka.

6. **Grupa wsparcia** – w ramach tego działania odbyło się 9 spotkań po dwie godziny. Spotkania obejmowały podstawowe zagadnienia z zakresu przemocy w rodzinie, a ich celem było zwiększenie świadomości uczestniczących osób na temat przemocy, cykli przemocy, konsekwencji psychologicznych, wpływu na rodzinę oraz poszukiwanie alternatywnych rozwiązań dla poczucia bezradności i rezygnacji ze zmiany własnej sytuacji, ćwiczenie asertywności w relacjach etc.

II. Działania na rzecz instytucji pomocowych:

1. **Szkolenie dla służb „Superwizja koleżeńska pracy Zespołu Interdyscyplinarnego”** – szkolenie w formie warsztatów, które odbyły się 23.11.2023 r. i 30.11.2023 r. wzięło udział 18 przedstawicieli różnych służb pomocowych: pracownicy socjalni, pedagodzy, psycholodzy, funkcjonariusze policji, kuratorzy, przedstawiciele GKRPA.
2. **Wyjazd szkoleniowo – integracyjny z superwizją koleżeńską** – dla 16 osób. W wyjeździe wzięli udział przedstawiciele GKRPA, pracownicy socjalni, kuratorzy, funkcjonariusze policji.

Realizacja działań skierowanych do rodzin i osób uwikłanych w przemoc pozwoliła m.in. na wzrost umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, w tym opiekuńczo – wychowawczych, a także w sytuacji doświadczania przemocy w rodzinie. Wzrosła umiejętność konstruktywnego budowania i pielęgnowania relacji rodzinnych oraz twórczego, rodzinnego spędzania czasu wolnego.

W ramach projektu wydano ulotki informacyjne i kalendarze. Informacja o projekcie została zamieszczona dwukrotnie w lokalnej prasie oraz od początku realizacji była dostępna na stronie internetowej MOPS w Bytowie.

Tabela nr 16. Zestawienie kosztów realizacji projektu

Całkowity koszt projektu	46 530,00 zł
Kwota dofinansowania (BP)	29 100,00 zł
Wkład własny (JST)	17 430,00 zł
Kwota zrealizowana	46 438,96 zł.
Termin realizacji	XI-XII 2023

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

8.6 Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (PO PŻ) 2014 – 2020 jest programem polegającym na dostarczaniu najuboższym osobom w Polsce pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków. Wsparcie w postaci pomocy żywnościowej w ramach PO PŻ adresowane jest do osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, których dochód nie przekracza 220% (do 14.05.2023) **1 707,20 zł** dla osoby samotnie gospodarującej i **1 320,00 zł** dla osoby w rodzinie, a od 15.05.2023r 235% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. **1 823,60 zł** dla osoby samotnie gospodarującej i **1 410,00 zł** dla osoby w rodzinie. Ważnym elementem w PO PŻ jest obowiązkowe prowadzenie działań włączenia społecznego, mającego na celu włączenie osób doświadczających deprivacji materialnej w funkcjonowanie społeczności lokalnych poprzez różne formy aktywizacji. Rolą ośrodków w tym zakresie jest współpraca z organizacjami (operatorami lokalnymi i regionalnymi), w tym m.in. kierowanie osób zgłaszających chęć korzystania z pomocy żywnościowej do objęcia wsparciem żywnościowym i aktywizacyjnym.

W ubiegłym roku gmina Bytów we współpracy z Fundacją JP II (Organizacją Partnerską Lokalną), Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Stowarzyszeniem Bank Żywności w Chojnicach (Organizacją Partnerską Regionalną) realizowała **Podprogramu 2021 Plus**. **Podprogram 2021 Plus** zakładał dystrybucję w okresie od 20.06.2023 do 31.07.2023 paczek żywnościowych składających się z kilku (tj. co najmniej 3) artykułów spożywczych z różnych grup towarowych. Łącznie w okresie 01.01.2023 – 31.07.2023 zakwalifikowano 1.000 osób i wydano 2.000 paczek.

Łączna ilość wydanej żywności w ww. okresie wyniosła ponad 9 ton (9,20000), a rodziny otrzymały następujący asortyment (ilość w tonach):

- *artykuły skrobiowe*: makaron jajeczny (2,00000),
- *artykuły mleczne*: mleko (2,00000)
- *artykuły warzywne i owocowe*: powidła śliwkowe (0,30000),
- *artykuły mięsne*: szynka wieprzowa (0,90000),
- cukier biały (2,00000),
- *tluszcze*: olej rzepakowy (2,00000),

Ilość żywności pozyskanej ze źródeł innych niż POPŻ Podprogram 2021 Plus (1,14720).

Zgodnie z wytycznymi w zakresie realizacji PO PŻ 2014-2020 w **Podprogramie 2021 Plus** realizowane były działania towarzyszące współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach PO PŻ tj. warsztaty edukacji ekonomicznej (tworzenie, realizacja i kontrola budżetu domowego, ekonomiczne prowadzenie gospodarstwa domowego z uwzględnieniem wszystkich finansowych i rzeczowych zasobów rodziny, w tym darów żywnościowych) dla 11 osób.

8.7 „Senio-RITA - Rehabilitacja, Integracja, Teleopieka i Asystentura dla seniorów, niepełnosprawnych, przewlekle chorych oraz ich opiekunów w powiecie bytowskim”

Projekt partnerski, w którym udział wzięło 12 partnerów, w tym gminy: Bytów, Borzytuchom, Kołczygłowy, Lipnica, Miastko, Parchowo, Studzienice, Trzebielino, Tuchomie oraz Powiat Bytowski, Fundacja Szpitala Powiatu Bytowskiego sp. z o.o. „Zdrowie Nasze” oraz Altra Consulting sp. z o.o.

Zgodnie z założeniami, do projektu mogły zgłaszać się osoby, które ukończyły 60 rok życia, pełnoletnie osoby niepełnosprawne lub przewlekle chore oraz opiekunowie, którzy sprawują opiekę na osobami niepełnosprawnymi. Rekrutacja na zasadzie ciągłej, odbywała się na podstawie spełnienia kwalifikacji, zgodnie z regulaminem. Do dnia 30.09.2023 r. w procesie rekrutacji zakwalifikowano 409 osób.

Projekt „Senio-RITA – Rehabilitacja Integracja, Teleopieka i Asystentura dla seniorów, niepełnosprawnych, przewlekle chorych oraz ich opiekunów w powiecie bytowskim” podzielony był na 4 zadania:

Zadanie 1.

SenioRITA – 10 Lokalnych Punktów Usług Społecznych na terenie powiatu bytowskiego świadczących zintegrowane usługi opiekuńcze.

1. Świadczenie zdalnych usług opiekuńczych z zakresu teleopieki dla 120 osób – zakup urządzeń do teleopieki z opłatą przyłączeniową oraz abonament przez 24 miesiące.

Usługa uruchomiona w czerwcu 2021 po wyłonieniu w przetargu wykonawcy, firmy SIDLY sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Uruchomienie usługi zostało poprzedzone szkoleniami wdrożeniowymi na terenie powiatu bytowskiego. Uczestnicy zakwalifikowani do tej formy wsparcia otrzymali opaskę zintegrowaną wraz z instrukcją i ładowarką. Łącznie na terenie gminy Bytów jest 30 opasek zintegrowanych. Do dnia 30.09.2023 roku z usługi Teleopieki skorzystało 35 osób.

2. Świadczenie sąsiedzkich usług opiekuńczych – usługa dedykowana osobom starszym, po 60-tym roku życia, które ze względu na stan zdrowia i sytuację rodzinną wymagały wsparcia. Rozwiązanie to umożliwiało osobom niesamodzielnym korzystanie z pomocy osób blisko zamieszkujących/sąsiadów w podstawowych, codziennych czynnościach domowych i życiowych, np.: pomoc w dokonywaniu zakupów, przygotowywaniu i podawaniu posiłków, organizowaniu prac porządkowych w gospodarstwie domowym, pomoc w uiszczaniu opłat, w dotarciu do lekarzy, placówek, urzędów czy towarzyszeniu na spacerach. Usługi sąsiedzkie świadczone były w zależności od potrzeb osoby niesamodzielnej. Osoby, które świadczyły usługi sąsiedzkie uczestniczyły w szkoleniach i warsztatach podnoszących ich umiejętności i kwalifikacje. W 2023 roku, 14 osób świadczyło usługi sąsiedzkie na rzecz 24 niesamodzielnych osób. Łącznie zrealizowano 1.892 godziny.
3. Świadczenie usług asystenckich AON – odbiorcami usługi były pełnoletnie osoby niepełnosprawne, w tym w szczególności zaliczane do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności. Zakres czynności asystenckich obejmował wsparcie osób niepełnosprawnych w wykonywaniu podstawowych czynności dnia codziennego, niezbędnych do aktywnego funkcjonowania społecznego, edukacyjnego czy zawodowego. Osoby świadczące usługi asystenckie wspierano w zakresie eliminacji stresu i profesjonalizacji swoich usług w trakcie szkoleń i warsztatów. W 2023 roku 12 asystentów świadczyło usługi na rzecz 17 osób niepełnosprawnych. Łącznie zrealizowano 1.964 godziny.

Zadanie 2.

SenioRITA zdrowie – realizacja usług społecznych w zakresie rehabilitacji, usprawniania i profilaktyki zdrowotnej.

1. Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych – rehabilitacja domowa. Usługa (cykl spotkań indywidualnych z fizjoterapeutą) dedykowana osobom z niepełnosprawnością ruchową, problemami z poruszaniem się, zwyrodnieniami kostnymi, a także, osobom wykluczonym komunikacyjnie, które nie mają dostępu do usług rehabilitacyjnych. Dodatkowo rehabilitanci rozpoznawali środowisko domowe i proponowali rodzaj usprawnień oraz sprzętów dostępnych w wypożyczalni. Za realizację rehabilitacji domowej odpowiadał partner projektu – Fundacja „Zdrowie Nasze” z Bytowa. W 2023 roku z rehabilitacji w warunkach domowych skorzystało 15

osób.

2. SenioRITA ruch – zajęcia ruchowe skierowane do osób samodzielnie poruszających się, oprócz aspektu zdrowotnego zajęcia pełniły funkcję. Odbywały się raz w tygodniu, w punktach animacji w: Bytowie, Gostkowie, Grzmiącej, Niezabyszewie, Pomysku Wielkim, Udorpiu, Ząbinowicach. W 2023 roku odbyło się 156 zajęć ruchowych w łącznym wymiarze 312 godzin w świetlicach w: Bytowie, Gostkowie, Grzmiącej, Niezabyszewie, Pomysku Wielkim, Ząbinowicach. Za realizację zajęć ruchowych odpowiadał partner projektu – Fundacja „Zdrowie Nasze” z Bytowa.
3. SenioRITA pogadanka – spotkania realizowane w celu zwiększenia wiedzy i umiejętności praktycznych w zakresie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia wśród uczestników projektu. Prelegentami byli różni specjaliści: lekarze, pielęgniarki, edukatorzy, terapeuci oraz służby prewencji - policja/straż pożarna. Pogadanki realizowane były we współpracy z Fundacją „Nasze Zdrowie”. W roku 2023 zorganizowano 4 pogadanki o tematyce:
  - „Stres i jego konsekwencje – metody i techniki radzenia sobie ze stresem I część”
  - „Stres i jego konsekwencje – metody i techniki radzenia sobie ze stresem trening EFT”
  - „Zapobieganie chorobom nowotworowym w menopauzie i andropauzie”
  - „Choroby cywilizacyjne – pomiar parametrów”.
4. Utworzenie wypożyczalni sprzętów rehabilitacyjnych. W ramach tego działania utworzono wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego, z której nieodpłatnie korzystali uczestnicy projektu SenioRITA. Osoby wypożyczające mogły wypróbować w swoim środowisku różne urządzenia udogadniające codzienne funkcjonowanie. W 2023 roku z wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego skorzystało 38 osób. Za realizację zadania odpowiedzialne było Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie.

Zadanie 3.

SenioRITA mądrość – rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności praktycznych poprzez warsztaty i szkolenia.

1. Mobilne poradnictwo psychologiczne. Świadczenie specjalistycznych usług społecznych – poradnictwo psychologiczne w warunkach domowych skierowane było do osób niesamodzielnych i ich opiekunów. W 2023 roku z poradnictwa psychologicznego skorzystało 8 osób w łącznej ilości 38 godzin. Za realizację zadania odpowiedzialne było Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie.

2. Warsztaty z zakresu animacji i profilaktyki osób zależnych.

Tematyka spotkań dotyczyła osvajania starości, asertywności, komunikacji i współpracy z opiekunami faktycznymi. Prowadzone były praktyczne zajęcia z zakresu eliminacji stresu i z zachowania pozytywnych relacji opiekun – osoba zależna. W 2023 roku odbyło się szkolenie z zakresu asertywności. Warsztaty prowadzone były przez Partnera projektu – Altra Consulting.

3. Organizacja szkoleń z zakresu pielęgnacji, komunikacji i eliminacji stresu dla opiekunów.

Tematyka spotkań dotyczyła specyfiki pracy i opieki nad osobami zależnymi i trudności opiekuńczych natury psychofizycznej, sposobów i usprawnień w zakresie komunikacji i relacji opiekun/asystent – osoba zależna. Prowadzone były praktyczne zajęcia z zakresu eliminacji stresu, nie przenoszenia stresu zawodowego na obszary życia osobistego oraz zachowania pozytywnych relacji opiekun – osoba zależna. W 2023 roku odbyło się szkolenie z zakresu asertywności. Zajęcia prowadzone były przez partnera projektu – Altra Consulting.

Zadanie 4.

SenioRITA aktywność – integracyjne działania animacyjne służące wykluczeniu społecznemu i budowaniu więzi lokalnej. Powstanie 25 punktów animacji OZ.

1. SenioRITA Piknik - spotkania animacyjne integrujące lokalną społeczność w Bytowie.

Piknik rodzinny czyli spotkanie integracyjne, które z założenia miały odbywać się raz w roku. W trakcie pikniku promowano zdrowy styl życia, profilaktykę zdrowotną, aktywność ruchową. Wydarzenie animowało opiekunów, wolontariuszy i Rady Seniorów, było okazją do integracji seniorów i osób niepełnosprawnych, niesamodzielnymi, dawało możliwość spędzenia czasu z rodziną, służyło budowaniu relacji międzypokoleniowych. W 2023 roku odbyły się dwa Pikniki.

W Pikniku zorganizowanym przy Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Bytowie, w dniu 02.06.2023 roku, wzięło udział około 200 osób z terenu gminy Bytów. Wspólna zabawa, występy artystyczne uczestników projektu, Chóru „Złoty Kłós”, możliwość zrobienia pamiątkowych zdjęć w Fotobudce, punkt naturalnych zabiegów pielęgnacyjnych oraz punkt ze sprzętem medycznym.

W Pikniku zorganizowanym na Rynku przy Kościele św. Katarzyny Aleksandryjskiej i św. Jana Chrzciciela w Bytowie, w dniu 05.07.2023 roku, wzięło udział około 600 uczestników projektu z całego powiatu bytowskiego. Spotkanie miało charakter

podsumowujący realizację projektu. Partnerom wręczono repliki statuetki wygranej w tegorocznej edycji konkursu SZTORM EUROPEJSKI – KAPITAŁ LUDZKI. W wydarzeniu uczestniczyli beneficjenci projektu, władarze gmin, przedstawiciele partnerów, Dyrektor Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Przewodniczący Sejmiku Województwa Pomorskiego. Każdy z partnerów samorządowych przygotował część artystyczną. Oba te wydarzenia miało charakter biesiady, w trakcie której był i poczęstunek i muzyka na żywo.

Zdjęcie nr 2 i 3. Piknik w dniu 05.07.2023

2. Organizacja warsztatów dla wolontariuszy, lokalnych liderów zmiany, przedstawicieli Rad Seniorów. Aby optymalnie wykorzystać wolontariat i animację środowiskową, koniecznym było wyposażenie wolontariuszy i liderów zmiany w kompetencje i umiejętności z zakresu planowania projektów, realizacji projektów społecznych, dialogu i komunikacji społecznej, wzmacniania więzi międzypokoleniowych oraz animowania lokalnej społeczności. Cykl warsztatów przeprowadzał partner projektu – Altra Consulting.
3. SenioRITA integracja - 5 wyjazdów integracyjno-animacyjnych do miejsc i placówek kulturalnych w ramach rehabilitacji społecznej GD z Bytowa.
W 2023 roku zorganizowano 4 wyjazdy/imprezy integracyjne:
  - Bal Maskowy w świetlicy (Punkcie Animacji) w Niezabyszewie
  - wyjazd na Górę Lemana
  - wyjazd do Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku
  - seans filmowy w Kinie ALBATROS w Bytowie.
4. SenioRITA animacja-animator/ka prowadząca cykliczne zajęcia animacyjne w gminie Bytów.
SenioRITA animacja to zajęcia twórcze i kreatywne, które miały usprawniać

i integrować seniorów, osoby niepełnosprawne, opiekunów oraz wolontariuszy. Realizowane były w 8 Punktach Animacji: w Bytowie w świetlicach na ul. Miłej i ul. Młyńskiej oraz w 6 miejscowościach: Gostkowie, Grzmiącej, Niezabyszewie, Pomysku Wielkim, Udorpiu i Ząbinowicach. Spotkania oferowały nie tylko twórcze aktywne zajęcia, ale też towarzystwo osób w podobnym wieku, były miejscem integracji osób posiadających podobne trudności i zainteresowania. Zajęcia prowadzone z różnych dziedzin, miały na celu wieloaspektowe usprawnianie uczestników, poszerzenie wiedzy na temat zdrowego stylu życia i odżywiania, ćwiczenie motoryki małej, usprawnianie umysłu, przeciwdziałanie/opóźnianie starzeniu się. Służyły temu zajęcia z rękodzieła z elementami plastyki, społeczno-kulturalne, relaksacji, zielarstwa, coachingu z elementami ruchu, kulinarne.

Projekt Senio-RITA był projektem realizowanym w okresie grudzień 2020 – wrzesień 2023, o bardzo szerokim wachlarzu możliwości, w którym można było zaspokoić różne potrzeby społeczne mieszkańców gminy Bytów. Realizacja Senio-RITY zacieśniła więzi sąsiedzkie, zwiększyła się wzajemna pomoc i troska o innych, motywacja do działania i wspólne spędzanie wolnego czasu. Senio-RITA była bardzo dobrą receptą na samotność, dbanie o swoje zdrowie, kondycję fizyczną i psychiczną. Uruchomiły się wartości motywacyjne, społeczne i kulturowe. Niejednokrotnie osoby otrzymujące wsparcie odzyskiwały „wiarę w system” i namacalną pomoc. Projekt dawał nadzieję na lepsze jutro, wyzwalał szczery uśmiech u osób, które osamotnione i zamknięte w domu miały swoje lęki i obawy. Uczestnicy na naszych oczach otwierali się na nowe relacje towarzyskie, odkrywali swoje talenty, wzruszali się i czuli się naprawdę potrzebni jako jednostka w całym społeczeństwie.

Projekt „Senio-RITA - Rehabilitacja, Integracja, Teleopieka i Asystentura dla seniorów, niepełnosprawnych, przewlekle chorych oraz ich opiekunów w powiecie bytowskim” otrzymał nominację w plebiscycie POMORSKIE SZTORMY uwzględniającym ciekawe, nietuzinkowe przedsięwzięcia i inwestycje, poprawiające jakość życia mieszkańców Pomorza. W kategorii SZTORM EUROPEJSKI – KAPITAŁ LUDZKI projekt otrzymał największą ilość głosów wygrywając tym samym plebiscyt w tej kategorii. W dniu 23 marca 2023 gmina Bytów, jako partner wiodący, odebrała nagrodę miesięcznej statuetki Sztorma – postaci wyłaniającego się spośród fal mężczyzny.

Zdjęcie nr 4. Pomorskie Sztormy 2023.

Tabela nr 17.
Zestawienie kosztów realizacji projektu

Razem:	285 770,94 zł.
w tym:	
Kwota dofinansowania (UE)	255 689,79 zł.
Budżet Państwa (BP)	30 081,15 zł.
Wkład własny niefinansowy (JST)	30.720,00 zł.
Termin realizacji	I 2023-IX 2023

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

8.8 „Dzienny Dom „Senior+”

Dzienny Dom „Senior+” w Bytowie został utworzony na mocy Uchwały Nr XXIV/233/2020 Rady Miejskiej w Bytowie z dnia 25 listopada 2020 r. jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej, która weszła w struktury Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytowie. Dzienny Domu „Senior+” przeznaczony jest dla 15 osób, w 2023r. z oferty wsparcia skorzystało 18 mieszkańców Gminy Bytów.

Realizacja tego zadania w 2023 r. została powierzona w ramach konkursu, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Fundacji „Sprawni Inaczej” w Gdańsku. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie przy współpracy z Urzędem

Miejskim złożył wniosek do Wojewody Pomorskiego o realizację zadania zleconego w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025, Edycja 2023 na Moduł II – Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+”. Zgodnie ze złożoną ofertą i umową, zawartą w dniu 9 czerwca 2023r. Ośrodek realizował zadanie publiczne pod nazwą – „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu” i otrzymał dotację na kwotę 61 200,00 zł.

W ubiegłym roku Dzienny Dom „Senior+” został doposażony ze środków MOPS w następujące sprzęty i akcesoria m.in: drewniany stół, dwa regały, stojak na ubrania, żelazko, deskę do prasowania, Smartfon XIAOMI Redi Note, grill, lutownicę, przycinarkę do drewna, o łącznej wartości 4 618,18 zł. Utrzymanie Dziennego Domu „Senior+” ze środków budżetowych MOPS wyniosło 36 484,88 zł. (na koszty z utrzymaniem Domu składały się następują opłaty: zakup energii, usługi remontowe, podatek od nieruchomości, opłaty za odpady).

W listopadzie 2023 r. ogłoszono otwarty konkurs ofert na kontynuację realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej na „Prowadzenie ośrodka wsparcia Dziennego Domu „Senior+ w Bytowie w okresie od 01.01.2024 r. do dnia 31.12.2024 r.” zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Tabela nr 18.
Zestawienie kosztów realizacji zadania

Razem:	277 750,00zł.
w tym:	
Budżet (JST)	189 550,00 zł.
Budżet Państwa (BP)	61 200,00
Termin realizacji	I 2023-XII 2023

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

8.9 Prowadzenie Ogrzewalni dla osób bezdomnych

Realizacja zadania publicznego w 2023 r. pn. Prowadzenie ogrzewalni dla osób bezdomnych została powierzona w ramach konkursu zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Fundacji „O Niebo Lepiej”. Powierzone zadanie polegało na prowadzeniu ogrzewalni dla ok. 50 osób bezdomnych w budynku przy ul. Przemysłowej 38 w Bytowie. Ze wsparcia w ogrzewalni skorzystało łącznie 37 osób, w tym w: styczniu (18), lutym (15), marcu (14), kwietniu (7), październiku (9), listopadzie (18), grudniu (14). Osoby bezdomne zostały zaopiekowane nie tylko w postaci „dachu nad

głową”, mogły również zadbać o swoją higienę osobistą, wymienić odzież. Otrzymały również wsparcie w postaci ciepłego napoju, środków przeciw chorobom skórnym (wyszawica, świerzb). Osoby bezdomne w okresie od I-IV oraz od X-XII mogły korzystać z ogrzewalni przez 7 dni w tygodniu, łącznie z dniami wolnymi od pracy i świętami) w godzinach od 16:00 do 8:00. Przy bardzo niskich temperaturach godziny otwarcia i zamknięcia ogrzewalni były ustalane na bieżąco. Utrzymanie Ogrzewalni ze środków budżetu MOPS wyniosło: 42 890, 38 zł.

Ponadto w 2023 roku Fundacja „O Niebo Lepiej” pozyskała dodatkowe środki finansowe związane z prowadzeniem Ogrzewalni oraz na działania na rzecz osób bezdomnych i zrealizowała projekt:

„Edukacja, motywacja, wsparcie osób bezdomnych” – dotacja gminy Bytów w kwocie 8 000,00 zł, w ramach zadania prowadzono cykl spotkań edukacyjnych, motywujących i wspierających dla osób bezdomnych, na których tematem wiodącym była choroba alkoholowa: źródła, przyczyny, skutki, sposoby wyjścia z uzależnienia, poszukiwanie oparcia społecznego w procesie trzeźwienia. Zakupiono również literaturę, materiały szkoleniowe, środki ochrony osobistej i artykuły spożywcze.

9. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ALIMENTACYJNYCH I WYCHOWAWCZYCH

9.1 Świadczenia rodzinne

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych określa warunki nabywania prawa oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych. Świadczenia rodzinne obejmują:

- zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na dojazd do szkoły lub zamieszkanie w miejscowości w której znajduje się siedziba szkoły),
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenie rodzicielskie,
- zasiłek dla opiekuna.

Tabela nr 19.

Kwoty świadczeń rodzinnych i dodatków do zasiłków.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota (w zł)	Okres pobierania
1.	Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:	X	X
	Urodzenia dziecka	1.000,00	jednorazowo
	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400,00	od 1 listopada do 31 października następnego roku
	Samotnego wychowywania dziecka: - na dziecko nie więcej niż 340 zł na wszystkie dzieci - na dziecko niepełnosprawne nie więcej niż 546 zł na wszystkie dzieci	193,00 273,00	od 1 listopada do 31 października następnego roku
	Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	95,00	od 1 listopada do 31 października następnego roku
	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego: - na dziecko do 5 lat - na dziecko od 5 lat do 24 lat	90,00 110,00	od 1 listopada do 31 października następnego roku

	Rozpoczęcia roku szkolnego	100,00	jednorazowo w związku z rozpoczęciem roku szkolnego
	Podjęcia przez dziecka nauki w szkole poza miejscem zamieszkania: - z tytułu dojazdów - z tytułu zamieszkiwania na stacji, internacie, itp.	69,00 113,00	od 1 listopada do 31 października następnego roku
2.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1.000,00	jednorazowo
3.	Zasilek pielęgnacyjny	215,84	na czas ważności orzeczenia
4.	Świadczenie pielęgnacyjne	2.458,00	od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r
5.	Specjalny zasilek opiekuńczy	620,00	od 1 listopada do 31 października następnego roku
6.	Zasilek dla opiekuna	620,00	na czas ważności orzeczenia
7.	Świadczenie rodzicielskie	1.000,00	na okres 52 tygodni
8.	Świadczenie „Za życiem”	4.000,00	jednorazowo

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

9.2 Zasilek rodzinny

Zasilek przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 674 zł lub 764 zł, w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umiarkowanym albo znacznym stopniem niepełnosprawności.

Zasilek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 roku życia lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia albo 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

Kwota wypłaconych zasiłków rodzinnych za 2023 rok wyniosła: 1. 066 251,57 zł.

Dodatki do zasiłku rodzinnego wypłacone w łącznej kwocie 571 116,11 zł. przysługują, gdy przysługuje prawo do zasiłku rodzinnego. Świadczenia rodzinne przyznawane są na okres od 01 listopada do 31 października następnego roku.

Tabela nr 20.**Kwoty zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków.**

Wyszczególnienie	Kwota
na dziecko do ukończenia 5 roku życia	95 zł / m-c
na dziecko powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	124 zł / m-c
na dziecko powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia	135 zł / m-c

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

W 2023 roku ze świadczeń rodzinnych skorzystało 1.741 rodzin, w tym:

rodziny pobierające zasiłek rodzinny z dodatkami: 374

- na jedno dziecko 83
- na dwoje dzieci 138
- na troje dzieci 98
- na czworo dzieci i więcej 55

9.3 Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia. Przysługuje także osobie, która ukończyła 75 lat i nie ma prawa do dodatku pielęgnacyjnego. Zasiłek pielęgnacyjny nie jest zależny od kryterium dochodowego. Kwota wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych: 2.929 191,96 zł.

9.4 Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie przysługuje matce lub ojcu (dotyczy opieki nad dzieckiem), opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz

konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w celu sprawowania opieki nad dzieckiem ze znacznie ograniczoną możliwością do samodzielnej egzystencji. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje niezależnie od dochodu. Kwota wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych: 6. 490 335,20 zł.

9.5 Specjalny zasiłek opiekuńczy

Zasiłek przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia i innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764,00 zł. Kwota wypłaconych specjalnych zasiłków opiekuńczych: 6.200,00 zł dla 1 osoby.

9.6 Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Zapomoga przysługuje matce, ojcu, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka w wysokości 1.000,00 zł na jedno dziecko. Wniosek o wypłatę zapomogi składa się w terminie do 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Od 1 stycznia 2013 r. jednorazowa zapomoga uzależniona jest od kryterium dochodowego w wysokości 1.922,00 zł na osobę w rodzinie. Kwota wypłaconych jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka: 116.000,00 zł.

Tabela nr 21.

Wydatki poniesione w latach 2021 – 2023 na wypłatę świadczeń rodzinnych oraz ilość wypłaconych świadczeń.

Wyszczególnienie	2021		2022		2023	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Zasiłki rodzinne	13.363	1.500.759,63	11.405	1.277.585,82	9486	1.066.251,57

Ogółem dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym:	7.580	768.535,47	6.744	680.082,22	5889	571.116,11
Urodzenia dziecka	100	60.591,74	60	43.070,34	41	33.127,98
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	158	61.621,24	184	70.244,98	137	48.227,03
Samotnego wychowywania dziecka	535	102.147,30	406	78.674,45	333	63.829,64
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	3.016	277.234,69	2.811	256.820,03	2498	228.042,47
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1.261	129.152,01	1.205	121.386,03	1072	108.135,93
Rozpoczęcia roku szkolnego	1.554	73.352,87	1.352	61.152,41	1186	52.140,05
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	956	64.435,62	726	48.733,98	622	37.613,01
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	187	187.000,00	124	124.000,00	116	116.000,00
Zasiłek pielęgnacyjny	12.884	2.780.474,10	13.073	2.821.393,54	13572	2.929.191,96
Świadczenie pielęgnacyjne	2.416	4.693.713,10	2 541	5.311.786,70	2670	6.490.335,20
Specjalny zasiłek opiekuńczy	46	27.650,00	14	7.767,00	10	6.200,00
Świadczenia rodzicielskie	703	632.375,20	619	556.083,30	564	508.241,10
RAZEM	37.179	10.590.507,50	34.520	10.778.698,58	32307	11.687.335,94

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

W sprawie świadczeń rodzinnych w 2023 roku wydano 1.929 decyzji administracyjnych.

9.7 Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne

Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz zdrowotne przyznawane są osobom, którym decyzją przyznano prawo do świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego.

Tabela nr 22.

Wydatki poniesione na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021		2022		2023	
	Kwota (w zł)	Liczba świadczeń	Kwota (w zł)	Liczba świadczeń	Kwota (w zł)	Liczba świadczeń
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	885.037,14	1.721	1.009.262,64	1.765	1.234.243,16	1857
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	278.090,16	1.744	302.235,91	1.595	340.793,48	1555
RAZEM	1.163.127,30	3.465	1.311.498,55	3.360	1.575.036,64	3.412

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

9.8 Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie przysługuje osobom, które nie mają prawa do zasiłku macierzyńskiego. Świadczenie to przysługuje niezależnie od dochodu w wysokości 1.000,00 zł miesięcznie, od dnia porodu przez okres:

- 52 tygodni – w przypadku urodzenia jednego dziecka, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka
- 65 tygodni – w przypadku urodzenia dwojga dzieci.

W 2023 roku wypłacono 564 świadczeń rodzicielskich na kwotę 508 241,10 zł.

9.9 Zasiłek dla opiekuna

Ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów wprowadzone zostało nowe świadczenie – zasiłek dla opiekuna. Świadczenie to przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Zasiłek dla opiekuna od 1 listopada 2018 r. przysługuje w wysokości 620,00 zł.

W 2023 roku wypłacono 10 zasiłków dla opiekuna na kwotę 6.200,00 zł.

Ponadto wydatkowano kwotę 1 364,96 zł na opłacenie składek na ubezpieczenie emerytalno - rentowe od ww. zasiłków.

9.10 Świadczenie wychowawcze

Świadczenie przysługuje w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia. Natomiast od 01 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na dzieci w wieku do ukończenia 18 roku życia bez względu na dochód. Od dnia 01.06.2022 r. świadczenie to jest realizowane przez ZUS.

W 2023 roku ze świadczenia wychowawczego skorzystało 16 dzieci wychowujących się w 10 rodzinach, wypłacono świadczeń na kwotę 162 494,80 zł. z tytułu koordynacji.

9.11 Świadczenie „Za życiem”

Jest jednorazowym świadczeniem w wysokości 4.000 zł przysługującym z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka – na jego wniosek. Świadczenie to przyznaje się bez względu na dochód. W 2023

roku wydano 3 decyzje przyznające prawo do jednorazowego świadczenia „Za życiem” na 3 dzieci, na łączną kwotę 12.000,00 zł.

9.12 Fundusz alimentacyjny i postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów, na podstawie tytułu wykonawczego, środkami finansowymi z budżetu państwa.

Warunki i tryb otrzymania świadczeń:

- bezskuteczna egzekucja alimentów przez co najmniej dwa miesiące,
- dochody rodziny nieprzekraczające 900,00 zł kryterium obowiązujące do 30 września 2023 r. oraz 1 200,00 zł. obowiązujące od 1 października 2023 r. (netto) miesięcznie na osobę w rodzinie,
- osoba uprawniona nie ma ukończonych 18 lat lub 25 lat, jeżeli uczy się w szkole lub szkole wyższej albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo,
- świadczenia wypłacane są w kwocie zasądzonych alimentów, nie wyższej jednak niż 500 zł na osobę uprawnioną (dziecko),
- świadczenia przyznawane są na okres od 01 października do 30 września następnego roku.

W 2023 roku wypłacono 1.485 świadczeń alimentacyjnych na kwotę 642.655,85 zł. W ramach ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wydano 132 decyzje administracyjne.

Tabela nr 23.

Zestawienie ilości przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Ilość rodzin, którym przyznano świadczenie	102	98	92
Ilość osób uprawnionych, na które przyznano świadczenie	159	150	149

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Tabela nr 24.

Wydatki i dochody funduszu alimentacyjnego – zadania zlecone w latach 2021-2023

Opis zadania	Wydatki/dochody	Kwota (w zł)		
		2021	2022	2023
Przyznawanie i wypłacanie świadczeń z	Wydatki – Budżet Państwa	698.365,49 zwrot 51,90	647.220,62	642.155,85

funduszu alimentacyjnego	Dochody – Gmina Bytów	105.077,22	99.189,89	60.444,27
--------------------------	-----------------------	------------	-----------	-----------

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Równolegle do wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzone były postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, mające na celu zwiększenie skuteczności prowadzonej egzekucji komorniczej.

Tabela nr 25.

Działania podejmowane przez MOPS wobec dłużników alimentacyjnych

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Przeprowadzone wywiady alimentacyjne i odebrane oświadczenia majątkowe	36	25	29
Informowanie Powiatowego Urzędu Pracy o potrzebie aktywizacji dłużnika alimentacyjnego	13	7	10
Ściganie za przestępstwo nie alimentacji (art.209 KK) – w tym prokurator	18	10	15
Skierowanie do Starosty wniosku o zwrot prawa jazdy	3	2	2
Wystąpienia do Starosty z wnioskiem o zatrzymanie prawa jazdy	5	4	4
Ilość zgłoszonych dłużników do Krajowego Rejestru Długów	271	45	34
Zobowiązanie do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy	12	2	6
Wszczęcie postępowania o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	23	19	28
Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	19	14	14

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Na dzień 31.12.2023 r. zadłużenie z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej wypłaconych na osoby uprawnione posiadało 424 dłużników, z czego 34 dłużników zostało zgłoszonych do Krajowego Rejestru Długów. W głównej mierze dłużnicy alimentacyjni to osoby długotrwale bezrobotne, osoby świadomie uchylające się od zatrudnienia lub też osoby o niskich dochodach. Wszystkie te czynniki mają bardzo duży wpływ na wysokość egzekucji komorniczej. Stan należności dłużników wobec Skarbu Państwa na dzień 31.12.2023 r. z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosił 8.613 036,73 zł.

W 2023 roku dłużnicy alimentacyjni dokonali zwrotu świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę 312 651,82 zł, w tym: odsetki ustawowe za opóźnienie

w kwocie 185 278,61 zł. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych ma na celu odzyskanie wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej. Ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o emeryturach i rentach z funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawa o świadczeniach rodzinnych wprowadziła znaczące zmiany do ustawy z dnia 7 września 2007 o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zakresie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych. Od dnia wejścia w życie ww. ustawy tj. od 18 września 2015 należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego podlegają ściągnięciu w drodze egzekucji sądowej (poprzednio w drodze postępowania egzekucyjnego w administracji).

Stosownie do art. 27 ust.4. powyższej ustawy, 40% kwot należności stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela, a pozostałe 60% tej kwoty oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa. Na podstawie art. 27 ust.11 w/w ustawy organ właściwy wierzyciela rozlicza kwoty otrzymane z tytułu zwrotu należności przypadających od dłużnika alimentacyjnego wraz z odsetkami zgodnie z kolejnością określoną w art. 1026 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 – Kodeks postępowania cywilnego. Oznacza to, że wydzieloną wierzycielowi sumę zalicza się przede wszystkim na koszty postępowania, następnie na odsetki, a na końcu na sumę dłużną. Spowodowało to zmniejszenie kwot zwróconych przez dłużników i przekazanych na należność główną (dotychczas kwotę zwrotu dzielono proporcjonalnie na odsetki i należność główną). W przypadku dłużników posiadających zobowiązania sprzed wielu lat, a stanowią oni ponad większość, kwota odsetek jest bardzo wysoka.

9.13 Program „Czyste Powietrze” - wydanie zaświadczeń

Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie podwyższonego poziomu dofinansowania do wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej do dnia złożenia wniosku powinna uzyskać od wójta, burmistrza lub prezydenta miasta (zgodnie z miejscem jej zamieszkania) zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego. Wydanie zaświadczenia następuje na żądanie osoby fizycznej.

Poprzez gospodarstwo domowe należy rozumieć:

- **jednoosobowe:** osoba fizyczna występująca z żądaniem wydania zaświadczenia samotnie zamieszkująca i gospodarująca;

- **wieloosobowe:** osoba fizyczna występująca z żądaniem wydania zaświadczenia oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące.

Sposób liczenia wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego uzależniony jest od terminu złożenia wniosku. Jeżeli wniosek o wydanie zaświadczenia zostanie złożony w okresie:

- od 1 stycznia do 31 lipca danego roku - uwzględnia się dochód gospodarstwa domowego osiągnięty w przedostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono wniosek o wydania zaświadczenia,
- od 1 sierpnia do 31 grudnia danego roku - uwzględnia się dochód gospodarstwa domowego osiągnięty w ostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia.

W 2023 r. zostało wydanych 117 zaświadczeń, w tym:

- dla gospodarstwa jednoosobowego - 22
- dla gospodarstw wieloosobowych - 95.

9.14 Dodatek gazowy – refundacja podatku VAT

Refundację podatku VAT otrzymują osoby wykorzystujące gaz jako główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego. Urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi muszą być wpisane do CEEB do dnia 21 grudnia 2022 r. Wpis do CEEB po 21 grudnia 2022 r. jest możliwy, ale tylko w przypadku głównego źródła ogrzewania wpisanego lub zgłoszonego po raz pierwszy do CEEB.

Refundacja odpowiada podatkowi VAT wynikającemu z opłaconej faktury dokumentującej dostarczenie paliw gazowych .

Refundacja podatku VAT przysługuje osobie w gospodarstwie domowym:

- jednoosobowym – jeśli wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekraczała kwoty 2 100,00 zł,
- wieloosobowym – jeśli wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekraczała kwoty 1 500,00 zł na osobę.

W 2023 r. na refundację podatku VAT wydatkowano kwotę **12.227,97 zł**. Ze świadczenia skorzystało 78 gospodarstw domowych.

10. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY MATERIALNEJ DLA UCZNIÓW

Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie w zakresie przyznawania dla uczniów świadczeń materialnych o charakterze socjalnym:

10.1 Stypendium szkolne

Świadczenie przeznaczone na całkowite lub częściowe pokrycie kosztów o charakterze edukacyjnym (np. na zakup podręczników, przyborów szkolnych, obuwia i odzieży sportowych, innych materiałów dydaktycznych). Kryterium uprawniające do skorzystania z tej formy wsparcia nie może być większe niż 600,00 zł.

W 2023 roku wpłynęły 21 wniosków o przyznanie stypendium szkolnego na rok szkolny 2023/2024. W roku 2023 za okres styczeń – czerwiec stypendium szkolne wypłacono 57 uczniom, natomiast 4 uczniom nie wypłacono ze względu na brak zgody na zmianę decyzji przyznającej. W okresie wrzesień – grudzień 2023 rok stypendium szkolne zostało wypłacone 44 uczniom, natomiast zasiłek szkolny otrzymało 2 uczniów. Wypłata następowała po dostarczeniu przez wnioskodawców dowodów poniesionych kosztów na cele edukacyjne (np. imienne faktury, rachunki).

Wysokość stypendium szkolnego uzależniona jest, zgodnie z uchwałą Nr IX/69/2011 Rady Miejskiej w Bytowie z dnia 29 czerwca 2011 r. od zakwalifikowania ucznia do jednej z grup dochodowych:

- 1) I grupa - dochody miesięczne na członka rodziny do 200,00 zł,
- 2) II grupa - dochody miesięczne na członka rodziny od kwoty 200,01 zł do 350,00 zł,
- 3) III grupa - dochody miesięczne na członka rodziny od 350,01 zł do kwoty nie przekraczającej kwoty, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej i wynosi dla:

I grupy - miesięcznie do 200% kwoty,

II grupy - miesięcznie do 150% kwoty,

III grupy - miesięcznie do 120% kwoty,

o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych (tj. 124,00 zł).

Kota zrealizowanych świadczeń na stypendia oraz zasiłki szkolne w 2023 r. wyniosła 68.280,88 zł.

Tabela nr 26.**Wysokość stypendium szkolnego w 2023 roku**

I – VI 2023		IX – XII 2023	
I grupa rodzin	200,00 zł	I grupa rodzin	200,00 zł
II grupa rodzin	160,00 zł	II grupa rodzin	160,00 zł
III grupa rodzin	130,00 zł	III grupa rodzin	130,00 zł

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Tabela nr 27.**Zestawienie ilości świadczeń za 2021 - 2023**

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Ilość rodzin wnioskujących o stypendium szkolne	29	32	21
Ilość dzieci, na które przyznano świadczenie	75	70	69

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

10.2. Zasiłek szkolny

Świadczenie przyznawane jest uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego, w szczególności takiego jak: klęska żywiołowa (pożar, powódź), kradzież, śmierć rodzica lub opiekuna prawnego, ciężka choroba w rodzinie. Zdarzenia te muszą być potwierdzone stosownymi zaświadczeniami lub dokumentami. W 2023 roku rozpatrzono 1 wniosek, zasiłek szkolny przyznano 2 uczniom.

Tabela nr 28.**Wydatki związane z realizacją zadania za lata 2022 i 2023**

Rodzaj świadczenia	Wyplacone środki w 2022 (w zł)		Wyplacone środki w 2023 (w zł)	
	Dotacja celowa	Środki własne	Dotacja celowa	Środki własne
Stypendia szkolne	56 536,00	14 134,00	53 831,10	13 457,78
Zasiłki szkolne	1 587,20	396,80	793,60	198,40
Ogółem	58 123,20	14 530,80	54 624,70	13 656,18
RAZEM	72 654,00		68 280,88	

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie

11. FUNDUSZ POMOCY

Pomoc finansowa świadczona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie na rzecz obywateli Ukrainy na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583). Prawo do skorzystania ze świadczeń finansowych wypłacanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytowie mieli obywatele Ukrainy, którzy legalnie wjechali na terytorium Polski od dnia 24 lutego 2022 r. bezpośrednio z terytorium Ukrainy i posiadają nadany numer PESEL.

Świadczenia wypłacane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie, do których prawo nabyli obywatele Ukrainy:

- 1. Jednorazowe świadczenie pieniężne** w wysokości 300 zł na każdą osobę, przyznawane bez względu na posiadany dochód. Tą formą pomocy objęto 104 osoby na kwotę 31.200,00 zł.
- 2. Dożywianie dzieci w szkołach oraz w przedszkolach (ogółem liczba dzieci dożywianych wyniosła 50), w tym:**
  - Zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole (pomoc doraźna oraz na podstawie decyzji). Tą formą pomocy objęto 41 dzieci na kwotę 34 507,00 zł.
  - Zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci w przedszkolu (pomoc doraźna) Tą formą pomocy objęto 1 dziecko na kwotę 420,00 zł.
  - Zasiłek celowy na wyżywienie dzieci w przedszkolu, (śniadania, obiady, podwieczorek (na podstawie decyzji). Tą formą pomocy objęto 8 dzieci na kwotę 5 371,00 zł.
- 3. Świadczenia rodzinne**, o których mowa w ustawie o świadczeniach rodzinnych, obowiązują kryteria dochodowe. Liczba świadczeń 925, liczba osób 45, na kwotę 291 092,87 zł.
- 4. Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe** opłacane za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze – liczba świadczeń 40, liczba osób 4 na kwotę 26 944,88 zł.
- 5. Składki na ubezpieczenie zdrowotne** opłacane za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze - liczba świadczeń 12, liczba osób 1 na kwotę 2 654,64 zł.
- 6. Zasiłek okresowy** przysługuje, w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. W roku 2023 zasiłek okresowy przyznano decyzją 44 rodzinom liczącym 112 osób. Głównymi powodami do przyznania decyzji o zasiłku okresowym było przede wszystkim: ubóstwo – 112 osób

- oraz sytuacja kryzysowa – 112 osób. Na wypłatę zasiłków okresowych przeznaczono kwotę: **115 478,87 zł.**
- 7. Zasiłek stały** to świadczenie przysługujące osobie całkowicie niezdolnej do pracy z tytułu wieku lub niepełnosprawności. W 2023 r. z zasiłków stałych skorzystało 10 osób na łączną kwotę **25 822,32 zł.**
  - 8. Składki na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłku stałego** - opłacanie składek zdrowotnych za osoby niepodlegające ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu, reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W 2023 r. MOPS opłacił składkę zdrowotną za 10 świadczeniobiorców pobierających zasiłki stałe na kwotę **2 380,00 zł.**
  - 9. Domy Pomocy Społecznej** - tą formą pomocy objęto 1 osobę. Na opłatę za podopieczną przebywającą w Domu Pomocy Społecznej wydatkowano kwotę **60 739,84 zł.**
  - 10. Stypendia i zasiłki szkolne** – na zasadach określonych w rozdziale 8 a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, obowiązują kryteria dochodowe. Świadczenie przeznaczone na całkowite lub częściowe pokrycie kosztów o charakterze edukacyjnym (np. na zakup podręczników, przyborów szkolnych, obuwia i odzieży sportowych, innych materiałów dydaktycznych). Kryterium uprawniające do skorzystania z tej formy wsparcia nie może być większe niż 600,00 zł. W 2022 roku wpłynął 1 wniosek o przyznanie stypendium szkolnego na rok szkolny 2022/2023, czyli za okres styczeń – czerwiec 2023 r. stypendium szkolne zostało wypłacone 1 uczniowi w wysokości 780,00 zł. Natomiast w roku 2023 wpłynął 1 wniosek o przyznanie stypendium szkolnego na rok szkolny 2023/2024, czyli za okres wrzesień – grudzień 2023 r. stypendium szkolne zostało wypłacone 2 uczniom na kwotę 1 600,00 zł. Wypłata nastąpiła po dostarczeniu przez wnioskodawcę dowodów poniesionych kosztów na cele edukacyjne (np. imienne faktury, rachunki).
  - 11. Bezpłatna pomoc psychologiczna** przyznana na podstawie art. 32 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Tą formą pomocy w 2023 r. objęto 83 osoby, udzielono 533 konsultacji.

Tabela nr 29.
Fundusz Pomocy – formy wsparcia:

Lp.	FORMY POMOCY	KWOTA ŚWIADCZEŃ	LICZBA OSÓB, KTÓRYM UDZIELONO WSPARCIA	LICZBA KONSULTACJI
1.	Dożywianie dzieci w szkołach oraz w przedszkolach, Nr WFiB 21 w tym:	40.298,00	50	x
	Zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole (pomoc doraźna oraz na podstawie decyzji) (w oparciu o art. 29 i 30 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, Dz. U. poz. 583 z późn. zm. oraz art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 ustawy o pomocy społecznej, Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm).	34.507,00	41	x
	Zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci w przedszkolu (pomoc doraźna) (w oparciu o art. 29 i 30 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, Dz. U. poz. 583 z późn. zm. oraz art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 i art 48b ust. 5 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm)	420,00	1	x
	Zasiłek celowy na wyżywienie dzieci w przedszkolu, (śniadania, obiady, podwieczorek (na podstawie decyzji) (w oparciu o art. 29 i 30 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, Dz. U. poz. 583 z późn. zm. oraz art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 i art 39 ustawy o pomocy społecznej, Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm)	5.371,00	8	x
2.	Jednorazowe świadczenie pieniężne 300 - Nr WFiB 22	31.200,00	104	x
3.	Bezpłatna pomoc psychologiczna przyznana na podstawie art. 32 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, Dz. U. poz. 583, z późn. zm. - Nr WFiB 23	87.027,53	83	533
4.	Świadczenia rodzinne - WFiB 24	291.092,87	45	x
5.	Składka społeczna od świadczeń rodzinnych - Nr WFiB 24	26.944,88	4	x
6.	Składka zdrowotna od świadczeń rodzinnych - Nr WFiB 24	2.654,64	1	x
7.	Zasiłek okresowy - Nr WFiB 28	115.478,87	112	x
8.	Zasiłek stały - Nr WFiB 29	25.822,32	10	x
9.	Składka zdrowotna od zasiłku stałego - Nr WFiB 29	2.324,01	10	x
10.	Pobyt w Domu Pomocy Społecznej - Nr WFiB 30	60.739,84	1	x
11.	Stypendium szkolne - Nr WFiB 51	2.380,00	3	x
	Ogółem:	685.962,96	x	x

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

MOPS w 2023 r. kontynuował cykliczne spotkania przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych zaangażowanych w pomoc obywatelom Ukrainy, odbyło się ich 9. Celem tych spotkań była wymiana informacji w jakim obszarze

i zakresie działa każdy podmiot, a także wypracowanie rozwiązań, pomysłów do wspólnego działania i wzajemnego wsparcia. Spotkania usprawniały długofalowe niesienie pomocy, komunikację między instytucjami i organizacjami.

Efektami tych międzyresortowych spotkań było m.in.:

- działanie lodówki społecznej działającej w Punkcie Humanitarnym w Bytowie,
- zorganizowanie wsparcia psychologicznego udzielanego w siedzibie Fundacji Parasol, Punkcie Humanitarnym, lokalnych szkołach/ przedszkolach oraz w siedzibie ośrodka, gdzie od grudnia 2022 oprócz udzielonego poradnictwa psychologicznego funkcjonowała również grupa wsparcia dla kobiet z Ukrainy,

W ramach akcji specjalnej „Pomoc Ukrainie – w kraju” realizowanej przez Bank Żywności w Chojnicach Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie od stycznia 2023 – o maja 2023 pozyskał 7.420 kg żywności o łącznej wartości: 97.453,52 zł.

Tabela nr 30.
Świadczenia rodzinne na rzecz obywateli Ukrainy

Wyszczególnienie	2023	
	Liczba świadczeń	Kwota
Zasilki rodzinne	424	49.499,43
Ogółem dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym:	203	22.554,08
Samotnego wychowywania dziecka	23	4.439,00
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	116	10.968,78
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	36	3.632,30
Rozpoczęcia roku szkolnego	21	2.100,00
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	1	1.000,00
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	6	414,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	3	3000,00
Zasiłek pielęgnacyjny	169	36.476,96
Świadczenie pielęgnacyjne	40	97.910,40
Świadczenia rodzicielskie	86	81.652,00
Składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacana za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze	40	26.944,88

Składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze	12	2.654,64
RAZEM	977	320.692,39

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

W sprawie świadczeń rodzinnych wypłacanym na rzecz obywateli Ukrainy w 2023 roku wydano 149 decyzji administracyjnych.

12. REALIZACJA WYDATKÓW I DOCHODÓW OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Wydatki Ośrodka w roku 2023 finansowane były z różnych źródeł.

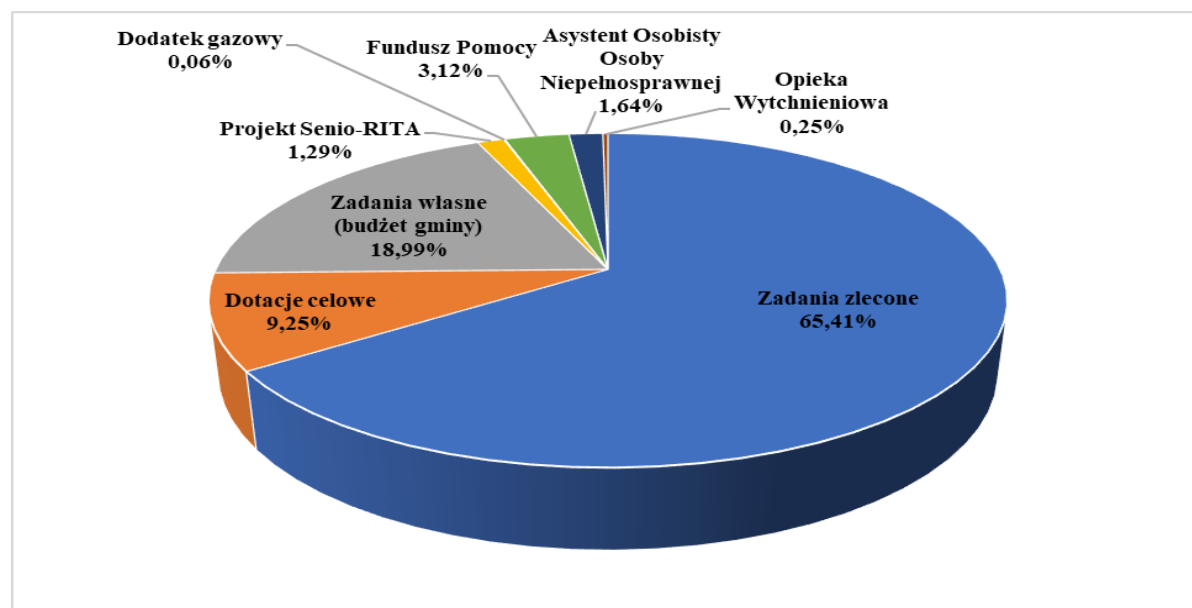
Tabela nr 31.
Źródła finansowania MOPS

Rodzaj zadania	Wykonanie
Zadania zlecone	14.532.161,70
Dotacje celowe	2.055.382,24
Zadania własne (budżet gminy)	4.220.187,33
Projekt „Senio-RITA – Rehabilitacja, Integracja, Teleopieka i Asystentura dla seniorów, niepełnosprawnych, przewlekle chorych oraz ich opiekunów w powiecie bytowskim”	285.770,94
Dodatek gazowy	12.227,97
Fundusz Pomocy	694.257,86
Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej	363.691,67
Opieka Wytchnieniowa	54.933,12
RAZEM	22.218.612,83

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Udział procentowy źródeł finansowania wydatków MOPS w roku 2023 roku wykazuje na dominującą rolę budżetu państwa – realizacja zadań zleconych (66,66 %).

WYDATKI MOPS 2023

Wykres numer 2: Źródła finansowania wydatków MOPS w roku 2023r.

Szczegółową strukturę wydatków uwzględniającą rodzaje realizowanych zadań przedstawiają poniższe tabele.

Tabela nr 32.

Środki finansowe na realizację zadań zleconych w 2023 roku.

Rozdz.	Nazwa zadania	Plan	Wykonanie	%
85195	Pozostała działalność	1.202,00	1.202,00	100%
85219	Ośrodki pomocy społecznej	44.100,00	43.096,90	97,73%
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	14.248.771,00	14.147.069,32	99,29%
w tym:	„Za życiem”	20.620,00	12.371,13	60%
	Świadczenia wychowawcze	167.371,00	167.369,64	100%
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	350.000,00	340.793,48	97,37%
	RAZEM	14.644.073,00	14.532.161,70	99,24%

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Tabela nr 33.

Środki finansowe na realizację zadań ze środków własnych i dotacji celowej w 2023 roku

Rozdz.	Nazwa zadania	Plan	Wykonanie	%
85202	Domy pomocy społecznej	738.300,00	736.282,03	99,73%
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, z tego:	52.340,00	52.116,01	99,57%
	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne • dotacja celowa 	23.240,00 29.100,00	23.107,05 29.008,96	X
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej (dotacja celowa)	67.000,00	52.157,46	77,85%
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, z tego:	581.865,00	464.148,53	79,77%
	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne • dotacja celowa 	101.865,00 480.000,00	94.809,31 369.339,22	X

85216	Zasiłki stałe (dotacja celowa)	555.000,00	522.891,40	94,21%
85219	Ośrodki pomocy społecznej, z tego:	2.716.840,16	2.695.027,96	99,20%
	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne • dotacja celowa 	2.400.954,16 315.886,00	2.379.141,96 315.886,00	X
85230	Pomoc w zakresie dożywiania, z tego:	1.000.000,00	995.281,50	99,53%
	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne • dotacja celowa 	300.000,00 700.000,00	300.000,00 695.281,50	X
85295	Pozostała działalność, z tego:	136.375,00	117.550,46	86,20%
	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne • dotacja celowa 	115.515,00 20.860,00	105.290,46 12.260,00	X
85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym, z tego:	96.644,00	68.280,88	70,65%
	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne • dotacja celowa 	16.994,00 79.650,00	13.656,18 54.624,70	X
85502	Kwoty pozyskane z wpłat dokonanych przez dłużników alimentacyjnych - świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz zaliczka alimentacyjna	150.000,00	60.444,27	40,30%
85504	Wspieranie rodziny, z tego:	524.593,00	511.389,07	97,48%
	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne • dotacje celowe (Fundusz Pracy) 	520.480,00 4.113,00	507.456,07 3.933,00	X
	RAZEM ŚRODKI, z tego:	6.618.957,16	6.275.569,57	94,81%
	☐ środki własne	4.367.348,16	4.220.187,33	96,63%
	☐ dotacje celowe	2.251.609,00	2.055.382,24	91,29%

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Tabela nr 34.
Inne środki finansowe w 2023 roku

Lp.	Nazwa zadania	Plan	Wykonanie
1.	Projekt „Senio-RITA – Rehabilitacja, Integracja, Teleopieka i Asystentura dla seniorów, niepełnosprawnych, przewlekle chorych oraz ich opiekunów w powiecie bytowskim”, z tego:	285.770,94	285.770,94
	ze środków UE	255.689,79	255.689,79
	ze środków budżetu państwa	30.081,15	30.081,15

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Tabela nr 35.
Inne środki finansowe w 2023 roku

Lp.	Nazwa zadania	Plan	Wykonanie
1.	Fundusz Pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	695.180,44	694.257,86

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Tabela nr 36.
Inne środki finansowe w 2023 roku

Lp.	Nazwa zadania	Plan	Wykonanie
1.	Fundusz przeciwdziałania COVID-19 – „Dodatek gazowy”	12.227,97	12.227,97

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Tabela nr 37.
Inne środki finansowe w 2023 roku

Lp.	Nazwa zadania	Otrzymane środki	Wykonanie
1.	Fundusz Solidarnościowy – „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”	399.197,40	363.691,67

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Tabela nr 38.
Inne środki finansowe w 2023 roku

Lp.	Nazwa zadania	Otrzymane środki	Wykonanie
1.	Fundusz Solidarnościowy – „Opieka Wytchnieniowa”	75 031,20	54.933,12

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Tabela nr 39.
Struktura dochodów w MOPS w roku 2023

Wyszczególnienie		Plan	Wykonanie
Dochody ogółem:		114.000,00	451.386,71
Zadania własne, w tym:		114.000,00	92.688,80
75814 § 0920	odsetki od depozytu	70.000,00	12.206,33
75814 § 0920	odsetki od depozytu - SenioRITA	-	767,11
75814 § 0920	odsetki od depozytu – Fundusz Pomocy	-	1.043,76
75814 § 0920	odsetki od depozytu – „Dodatek gazowy”	-	2,80
85202 § 0830	wpływy z usług	-	28.409,04
85214 § 0940	wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	-	22,17
85216 § 2910	wpływy ze zwrotów dotacji – nienależnie pobrane zasiłki stałe	-	374,72
85219 § 0940	wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	-	3.633,27
85295 § 0830	wpływy z usług	44.000,00	46.229,60
Zadania zlecone, w tym:		-	358.697,91
85501 § 2910	wpływy ze zwrotów dotacji – nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze R.500+	-	97,95
85502 § 0900	odsetki od nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	-	2.360,31
85502 § 0920	odsetki funduszu alimentacyjnego	-	185.278,61
85502 § 0970	zaliczka alimentacyjna	-	19.564,34
85502 § 0980	fundusz alimentacyjny	-	127.373,21
85502 § 2910	wpływy ze zwrotów dotacji – nienależnie pobrane świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny	-	24.023,49

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie

13. POTRZEBY I ZAŁOŻENIA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ NA ROK 2024

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie przezwyciężyć wykorzystując własne uprawnienia zasoby i możliwości. Oznacza to, że ustawodawca nie stworzył po stronie organów dysponujących środkami pomocy społecznej obowiązku zaspokojenia wszystkich, chociażby nawet jak najbardziej uzasadnionych potrzeb osoby lub rodziny ubiegającej się o taką pomoc i do tej pomocy uprawnionej. Zadaniem organów pomocy społecznej jest jedynie wspomaganie klientów w działaniach zmierzających do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb, a nie zagwarantowanie źródła utrzymania osobom, których stan zdrowia pozwala na wykonywanie pracy. Jest to więc pomoc dla osoby korzystającej z pomocy społecznej, w jej dążeniu do polepszenia swojej sytuacji życiowej, co nie może jednak oznaczać bezwarunkowego zaspokajania jej wszystkich żądań i akceptowania przez organy postawy roszczeniowej. Ponadto pomoc winna mieć charakter przejściowy, skłaniający klienta do aktywizacji i samodzielnego działania. Ośrodek Pomocy Społecznej nie może być instytucją, która ma przejąć cały ciężar utrzymania osoby, która ze swej strony nie podejmuje żadnych działań w celu poprawy swojej sytuacji. Niezależnie od powyższego są osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji w środowisku (z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności), dla których wsparcie w postaci usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, usług asystenckich lub całodobowej opieki w domach pomocy społecznej jest bardzo ważnym wsparciem, podtrzymującym je w codziennym funkcjonowaniu.

W 2024 r. Ośrodek będzie kontynuował realizację zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmować będzie nowe inicjatywy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, aby instytucja pomocy społecznej była i skuteczna i efektywna, a w szczególności poprzez:

- Podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej: Superwizja dla pracowników socjalnych, szkolenia przeciwdziałające wypaleniu zawodowemu, szkolenia tematyczne oraz w zakresie bieżących zmian w przepisach prawa;
- Poszerzanie działań służących aktywizacji społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej oraz zawodowej na rzecz osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem

społecznym: projekty socjalne, programy i projekty ministerialne, programy i projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, partnerstwo z sektorem pozarządowym w aplikowaniu o środki pozabudżetowe;

- Poszerzanie działań wspierających, opiekuńczych na rzecz osób starszych, przewlekle chorych, niepełnosprawnych: projekty socjalne, programy i projekty ministerialne, programy i projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, partnerstwo z sektorem pozarządowym w aplikowaniu o środki pozabudżetowe;
- Poszerzenie działań wspierających na rzecz opiekunów osób zależnych (starszych, przewlekle chorych, niepełnosprawnych);
- Wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci: dalsze wsparcie asystenta rodziny, doradztwo specjalistyczne, projekty socjalne, programy i projekty ministerialne, partnerstwo z sektorem pozarządowym w aplikowaniu o środki pozabudżetowe.

14. POTRZEBY I ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE BYTÓW NA ROK 2024

- Poprawa efektywności energetycznej budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych;
- Funkcjonowanie Dziennego Domu „Senior+” w Bytowie;
- Zwiększanie różnorodności i dostępności usług dla osób starszych, niepełnosprawnych, opiekunów osób zależnych poprzez aplikowanie o środki w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
- Pozyskiwanie innych pozabudżetowych środków finansowych na realizację projektów dedykowanych klientom pomocy społecznej w szczególności osobom niepełnosprawnym, osobom starszym, opiekunom osób zależnych, rodzinom z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, rodzinom doznającym przemocy domowej, uchodźcom;
- Zwiększanie środków finansowych na rzecz wsparcia osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji,
- Aplikowanie o środki pozabudżetowe na utworzenie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego;
- Zwiększanie ilości mieszkań komunalnych, w szczególności dla rodzin z dziećmi;
- Zwiększenie różnorodności i dostępności usług dla rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, rodzin uwikłanych w chorobę alkoholową, rodzin uwikłanych w przemoc domową poprzez aplikowanie o środki pozabudżetowe w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027.

Bytów, dnia 19 marca 2024 r.

